

1121-109

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

4/3/99.

ΧΑΡΩΝ Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΚΟΦΙΝΙΩΤΟΥ

Καθηγητού.

Αριθμ. δημοσίευσης 219
Τιμάται μετά του βιβλιοπωλήτη
Δραχ. 1,85
ΣΑΡΗ Βιβλιοθήκη Λεπ. 0,25

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1921

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

*Πρὸς τὸν κ. Ἰωάννην Κοφινιώτην
συγγραφέα διδακτικῶν βιβλίων.*

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι δι' ἡμετέρας πράξεως τῇ 8ῃ λήγοντος μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῇ 19ῃ τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 36 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐνεκρίθη τὸ πρὸς κρείσσιν ὑποβληθὲν ὑμέτερον ἔντυπον βιβλίον «Λουκιανοῦ Χάρων ἢ ἐπισκοποῦντες, μετὰ σχολίων ἐρμηνευτικῶν» διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν τετραταξίων γυμνασίων καὶ τὴν ἀντίστοιχον τάξιν τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐν μὲν τῇ ὑποβληθείσῃ ἐκδόσει τοῦ βιβλίου σας ἐπισυνάψητε ἐν τέλει πίνακα, ἐμφαίνοντα τὰ ἡμαρτημένα ἐν τῷ κειμένῳ, ἐν δὲ προσεχεῖ ἐκδόσει αὐτοῦ συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου.

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Γ' τμήματος
Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Π. Ζηγανιάρης

Ὁ Λουκιανὸς ἐγεννήθη περὶ τὸ 125 μ. Χ. εἰς τὰ Σαμόσατα, πόλιν τῆς Συρίας, τὰ ὅποια ἦσαν πρωτεύουσα τῆς Καμμαγηνῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἄπορος, συνεσκέπτετο μετὰ τῶν φίλων, τί νὰ διδάξῃ τὸν παῖδα. Οἱ πλείστοι συνεβούλευσαν, ὅπως διδάξῃ αὐτὸν βάνουσον τινὰ τέχνην, ἀλλ' ὁ πατὴρ παρεκάλεσε τὸν πρὸς μητρὸς θεῖον ἄριστον ὄντα ἐρμολύφον, ὅπως διδάξῃ αὐτὸν τὴν ἐρμολύφικὴν τέχνην.

Ὁ Λουκιανὸς ὀλίγον χρόνον παρέμεινε παρὰ τῷ θεῷ μαθητῶν τὴν τέχνην, ἔπειτα ὅμως ἠσχολήθη περὶ τὰ γράμματα μὴ ἀποδειλιάσας ἕνεκα τῆς πενίας. Ἐπιθυμῶν δὲ δόξαν καὶ κέρδος ἔξ Ἀντιοχείας μετέβη εἰς Ἴωνίαν, ὅπου διδαχθεὶς τὴν σοφιστικὴν ὑπὸ τοῦ Πολέμωνος καὶ ἀσκηθεὶς εἰς τὴν ρητορικὴν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἤρχισε νὰ δικηγορῇ εἰς τὰ δικαστήρια τῆς Ἀντιοχείας, μετ' ὀλίγον δὲ περιῆλθεν ὡς σοφιστὴς πολλὰ μέρη καὶ τελευταῖον ἔλθων εἰς Ρώμην ἐδιδάχθη τὴν φιλοσοφίαν.

Ἐκ Ρώμης ἀπεδήμησεν εἰς Γαλίαν, ὅπου διδάσκων τὴν ρητορικὴν καὶ ἀπαγγέλλων σοφιστικούς λόγους ἀπέκτησεν ἱκανὸν πλοῦτον. Ἐκ Γαλλίας ἐπανελθὼν εἰς Σαμόσατα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας συνέγραφε διαλόγους. Κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Αὐρηλίου αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος ἐν Αἰγύπτῳ ἔχων καὶ εὐρεῖαν ἐποπτικὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης. Ἐνταῦθα διαμένων ἀπέθανε περὶ τὸ 180 μ. Χ.

Ἐπὶ τὸ ὄνομα τοῦ Λουκιανοῦ φέρονται ὀγδοήκοντα καὶ δύο συγγράμματα, τὰ ὅποια διακρίνονται διὰ τὴν λεπτήν

διαλεκτικὴν δεινότητα, τὴν εὐτραπέλιαν, τὰ σκώματα, τὴν ἀνεξάντλητον φαιδρότητα, τὴν λεπτὴν εἰρωνείαν, τὸ σπάνιον παρατηρητικὸν καὶ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Δριμύτατα μὲν ἄλλο μετὰ πολλῆς χάριτος σατυρίζει ὁ Λουκιανὸς ὅ,τι γελοῖον παρετήρει εἰς τὴν θρησκείαν, φιλοσοφίαν καὶ τὴν κοινωνίαν. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἐξάγεται, ὅτι πάντα, δύναμις, πλοῦτος, κάλλος, δόξα, νεότης καὶ αὐτὴ ἡ σοφία καταλήγουσιν ἐκεῖ, ὅπου βασιλεύει τελεία ἰσότης.

Βασίλειος Γεώργιος

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

ΧΑΡΩΝ Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ

ΕΡΜΗΣ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝ

§ 1. ΕΡΜ. Τὶ γελᾷς, ὦ Χάρων ; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν δεῦρο ἀνελήλυθας εἰς τὴν ἡμετέραν οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν;

ΧΑΡ. Ἐπεθύμησα, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ἢ τίνων στερόμενοι πάντες οἰμῶζουσι κατιόντες παρ' ἡμᾶς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. Αἰτησάμενος οὖν παρὰ τοῦ Ἄδου καὶ αὐτὸς ὡσπερ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος μίαν ἡμέραν λειπόντως γενέσθαι ἀνελήλυθα εἰς τὸ φῶς, καὶ μοι δοκῶ εἰς δέον ἐντετυχηκένοι σοι· ξεναγήσεις γάρ εὔ οἶδ' ὅτι με ξυμπερινοσῶν καὶ δεῖξεις ἕκαστα ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα.

ΕΡΜ. Οὐ σχολή μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπέροχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν· ὁ δὲ ὀξύθυμὸς ἐστὶ καὶ δέδια μὴ βραδύναντά με ὄλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι παραδοῦς τῷ ζόφῳ, ἢ ὅπερ τὸν Ἥφαιστον πρόην ἐποίησε, ῥίψη κάμῃ τεταγὼν τοῦ ποδὸς ἀπὸ θεσπεσίου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων γέλωτα καὶ αὐτὸς παρέχοιμι οἰνοχοῶν.

ΧΑΡ. Περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς καὶ ταῦτα ἐταῖρος καὶ σύμπλους καὶ ξυνδιάκτορος ὢν ; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν, ὦ Μαίας παῖ, ἐκείνων γοῦν σε μεμνησθαι, ὅτι μηδεπώποτε σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσα ἢ πρόσκωπον εἶναι· ἀλλὰ σὺ μὲν ῥέγκεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθεὶς ὄμους οὔτω καρτεροὺς ἔχων, ἢ εἴ τινα λάλον νεκρὸν εὔροισ, ἐκείνω

παρ' ὄλον τὸν πλοῦν διαλέγη· ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν τὴν δικωπίαν ἐρέτω μόνος. Ἄλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς, ὃ φίλτατον Ἑρμίδιον, μὴ καταλίπης με, περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὡς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι· ὡς ἦν με σὺ ἀφῆς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω· καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται διολισθαίνοντες ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ καὶ γὰρ σοὶ ἔμπαλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς, ἀλλὰ δός, ὃ Κυλλήνιε, εἰς αἰεὶ μεμνησομένῳ τὴν χάριν.

§ 2. EPM. Τοῦτο τὸ πρᾶγμα πληγῶν αἴτιον καταστήσεται μοι· ὁρῶ γοῦν τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον, ὑπουργητέον δ' ὅμως· τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὅποτε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανόν ἐστιν, ὃ πορθμεῦ· πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἢ διατριβῆ γένοιτο. Εἶτα ἐμὲ μὲν κηρύττεσθαι δεήσει καθάπερ ἀποδράντα ὑπὸ τοῦ Διός, σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα καὶ τὴν Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιοῦν μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου· κατὰ δὲ τὴν Αἰακὸς ἀγανακτήσει μηδ' ὀβολὸν ἔμπολῶν· ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἴδοις, τοῦτο ἤδη σκεπτέον.

XAP. Αὐτός, ὃ Ἑρμῆ, ἐπινόει τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δὲ οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς ξένος ὢν.

EPM. Τὸ μὲν ὄλον, ὃ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν δεῖ χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου ἅπαντα κατίδοις· σοὶ δὲ εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν, οὐκ ἂν ἐκάμνομεν· ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρας. Ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοισι αἰεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διός, ὥρα ὑμῖν ὑψηλὸν τι ὄρος περισκοπεῖν.

§ 3. XAP. Οἶσθα, ὃ Ἑρμῆ, ἅπερ εἶωθα λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴν πλέωμεν; ὅποταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν πλαγίᾳ τῇ ὀθόνη ἐμπέσῃ καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στείλαι ἢ

ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδὸς ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνέοντι, ἐγὼ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν· αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὸ βέλτιον. κατὰ ταῦτα δὴ καὶ σὺ προῆλθε ὅποσα καλῶς ἔχειν νομίζεις κυβερνήτης νῦν γε ὄν· ἐγὼ δέ, ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθοδοῦμαι πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι.

ΕΡΜ. Ὁρθῶς λέγεις. αὐτὸς γὰρ εἶσομαι τί ποιητέον καὶ ἐξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπὴν. Ἄρ' οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος ἢ ὁ Παρνασσὸς ἢ ὑψηλότερος ἀμφοῖν ὁ Ὀλύμπος ἐκεινοσί; καίτοι οὐ φαῦλον ὁ ἀνεμνήσθη ἐξ τὸν Ὀλυμπον ἀπιδῶν· συγκαμῖν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ.

ΧΑΡ. Πρόστατε· ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά.

ΕΡΜ. Ὅμηρος ὁ ποιητὴς φησι τοὺς Ἀλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας ἔτι, παῖδας ἐθελῆσαι ποτε τὴν Ὀσσαν ἐκ βάρθρων ἀνασπᾶσαντας ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ, εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἔξειν οἰομένους καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. Ἐκείνω μὲν οὖν τὸ μειρακίῳ, ἀτασθάλω γὰρ ἦσθην, δίκας ἐπισάτην· νῶ δὲ—οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλευόμεν—τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπὴν;

§ 4. ΧΑΡ. Καὶ δυνησόμεθα, ὦ Ἐρμῆ, δὴ ὄντες ἀναθέσθαι ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Ὀσσαν;

ΕΡΜ. Διὰ τί δ' οὐκ ἄν, ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγενεστεροὺς εἶναι τοῖν βρεφυλλίῳ ἐκείνῳ, καὶ ταῦτα θεοὺς ὑπάρχοντας;

ΧΑΡ. Οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀμήχανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν.

ΕΡΜ. Εἰκότως· ἰδιώτης γὰρ εἶ, ὦ Χάρων, καὶ ἥμισυ ποιητικός· ὁ δὲ γεννάδας Ὅμηρος ἀπὸ δυοῖν στίχων αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανόν, οὕτω ὁαδίως συνθεῖς τὰ ὄρη. Καὶ θαυμάζω, εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ τὸν

Ἄτλαντα δηλαδὴ εἰδότε, ὅς τὸν πόλον αὐτὸν εἰς ὧν φέρει ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. Ἀκούεις δέ γε ἴσως καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ περὶ τοῦ Ἡρακλέους, ὡς διαδέξαιτό ποτε αὐτὸν ἐκείνους τὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους ὑποθεῖς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ.

ΧΑΡ. Ἀκούω καὶ ταῦτα· εἰ δὲ ἀληθῆ, σὺ ἄν, ὦ Ἐρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδείητε.

ΕΡΜ. Ἀληθέστατα, ὦ Χάρων. Ἡ τίνας γὰρ ἔνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὅσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος καὶ ὁ ἀρχιτέκτων.

Αὐτὰρ ἐπ' Ὅσση

Πήλιον εἰνοσίφυλλον.

ὁρᾷς ὅπως ῥαδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἐξεργάσμεθα. φέρ' οὖν ἀναβάς ἴδω, εἰ ταῦτα ἱκανὰ εἰ καὶ ἐποικοδομεῖν δεήσει.

§ 5. Παπαῖ, κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἐφῶν μόγις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται, ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας οὐ πλέον Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκιῶν τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰστρου μόνον, κάκειυθεν ἢ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. Μετακινητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ ἢ Οἴτη, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν.

ΧΑΡ. Οὕτω ποιῶμεν. ὄρα μόνον μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον ἀπομηκύναντες πέρα τοῦ πιθανοῦ, εἶτα συγκαταρριφθέντες αὐτῷ πικρᾷ τῆς Ὀμήρου οἰκοδομικῆς πειραθῶμεν ξυντριβέντες τῶν κρανίων.

ΕΡΜ. Θάρρει· ἀσφαλῶς ἔξει ἅπαντα. Μετατίθει τὴν Οἴτην· ἐπικυλινδείσθω ὁ Παρνασσός· ἰδοὺ δὴ, ἐπάνειμι αὐθις· εὖ ἔχει πάντα ὁρῶ· ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ.

ΧΑΡ. Ὅρεξον, ὦ Ἐρμῆ, τὴν χεῖρα· οὐ γὰρ ἐπὶ μικρὰν με ταύτην μηχανὴν ἀναβιβάζεις.

ΕΡΜ. Εἴ γε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις, ὦ Χάρων, ἅπαντα· οὐκ ἔστι δὲ ἄμφω καὶ ἀσφαλῆ καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. Ἄλλ' ἔχου

μου τῆς δεξιᾶς καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν· εὖ γε, ἀνελήλυθας καὶ σὺ· ἐπειδήπερ δὲ δικόρουμβος ὁ Παρνασσός, ἐστὶ, μίαν ἐκάτερος ἄκραν ἀπολαβόμενος κακαθεζόμεθα· σὺ δὲ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων ἐπισκόπει ἅπαντα.

§ 6. ΧΑΡ. Ὅρω γῆν πολλὴν καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιρρέουσαν καὶ ὄρη καὶ ποταμούς τοῦ Κωκυτοῦ καὶ Πυριφλεγέθοντος μελζοντας καὶ ἀνθρώπους πάνυ μικροὺς καὶ τινας φωλεοὺς αὐτῶν.

ΕΡΜ. Πόλεις ἐκείναι εἰσιν, οὓς φωλεοὺς νομίζεις.

ΧΑΡ. Οἶσθα οὖν, ὦ Ἑρμῆ, ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασταλία καὶ τὴν Οἶτην καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν;

ΕΡΜ. Ὅτι τί;

ΧΑΡ. Οὐδὲν ἀκριβὲς ἐγὼ γοῦν ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρω· ἐδεόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὸ μόνον ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὄραν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ ἅ πράττουσι καὶ οἷα λέγουσιν, ὥστερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα καὶ ἤρου με ὅ,τι γελῶν· ἀκούσας γάρ τινος ἤσθη ἐς ὑπερβολήν.

ΕΡΜ. Τὶ δὲ τοῦτο ἦν;

ΧΑΡ. Ἐπὶ δεῖπνον, οἶμαι, κληθεὶς ὑπὸ τινος τῶν φίλων εἰς τὴν ὑστεραίαν, μάλιστα ἤξω, ἔφη, καὶ μεταξὺ λέγοντος ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐμπεσοῦσα οὐκ οἶδ' ὅπως τοῦ οἰκήματος ἀπέκτεινεν αὐτόν. Ἐγέλασα οὖν, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι ὡς μᾶλλον βλέπομι καὶ ἀκούοιμι.

§ 7. ΕΡΜ. Ἐχ' ἀτρέμας· καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι καὶ ὄξυδερκέστατόν σε ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ παρ' Ὀμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπρδὴν λαβῶν, κάπειδάν εἶπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὄραν.

ΧΑΡ. Λέγε μόνον.

ΕΡΜ. *Ἀχλὺν δ' αὐτοὶ ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἢ πρὶν ἐπῆεν,*

ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἡμὲν θεόν, ἡδὲ καὶ ἄνδρα.

τί ἐστιν ; ἤδη ὄρᾳς ;

ΧΑΡ. Ὑπερφυῶς γε τυφλὸς ὁ Λυγχεὺς ἐκείνος ὡς πρὸς ἐμέ· ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προσδίδασκέ με καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. Ἄλλ' εἰ βούλει κάγῳ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐρήσομαι σε, ὡς μάθῃς οὐδ' αὐτὸν ἀμελέτητον ὄντα με τῶν Ὀμήρου;

ΕΡΜ. Καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναί ναύτης αἰεὶ καὶ πρόσκοπος ὢν ;

ΧΑΡ. Ὀρᾳς, ὄνειδιστικὸν τοῦτο εἰς τὴν τέχνην· ἐγὼ δὲ διαπορθμεύω αὐτὸν ἀποθανόντα, ραψφοῦντος πολλὰ παρακούσας ἐνίων ἔτι μέμνημαι· καίτοι χειμῶν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατελάμβανεν. Ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ἄδειν οὐ πάνυ αἰσιόν τινα ᾤδῃν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον ὥσπερ τορύνῃν τινὰ ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν καὶ πάσας τὰς θυέλλας ὠρόθυνε καὶ ἄλλα πολλὰ, κυκῶν τὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμῶν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν ὀλίγου δεῖν περιέτριψεν ἡμῖν τὴν ναῦν· ὅτε περ καὶ ναυτιάσας ἐκείνος ἀπήμεσε τῶν ραψφοιδῶν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ καὶ Χαρῦβδει καὶ Κύκλωπι. οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν.

§ 8. Εἰπέ γάρ μοι.

τίς γὰρ ὁδ' ἐστὶ πάχιστος ἀνῆρ ἡὺς τε μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν καὶ εὐρέας ὤμους ;

ΕΡΜ. Μίλων οὗτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητῆς. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσον.

ΧΑΡ. Καὶ πόσον δικαιότερον ἂν ἐμέ, ὦ Ἐρμῆ, ἐπαινοῖεν, ὅς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν ἐνθή-

σομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπότεν ἦκη πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀναλωτοτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ Θανάτου, μηδὲ ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζει ; κατὰ οἰμώξε-ται ἡμῖν δηλαδὴ μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων καὶ τοῦ κρότου· νῦν δὲ μέγα φρονεῖ θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί δ' οὖν οἰηθῶμεν ; ἄρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξε-σθαί ποτε ;

ΕΡΜ. Πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νῦν μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ ;

ΧΑΡ. Ἐὰ τοῦτον οὐκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέ-ξοντα, ὁπότεν πλὴν μηδ' ἐλπίδα ἡμῖν οὐχ ὅπως ταῦρον ἐπι-ἄρασθαι δυνάμενος.

§ 9. Σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἶπέ,

τις τ' ἄρ' ὄδ' ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνὴρ ;

οὐχ Ἑλληνας, ὡς ἔοικεν, ἀπὸ γοῦν τῆς στολῆς.

ΕΡΜ. Κῦρος, ὃ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν πάλαί Μήδων ἐχόντων νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι καὶ Ἀσσυρίων δ' ἐναγχος οὗτος ἐκράτησε καὶ Βαβυλῶνα παρε-στήσατο καὶ νῦν ἐλασεῖοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον ἄρχοι ἀπάντων.

ΧΑΡ. Ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κάκεινός ἐστιν ;

ΕΡΜ. Ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος· Σάρδεις ἐκεῖναι, καὶ τὸν Κροῖσον αὐ-τὸν ὄρας ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσοῆς καθήμενον Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον. βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅτι καὶ λέγουσι ;

ΧΑΡ. Πάνυ μὲν οὖν.

§ 10. ΚΡΟΙΣ. ὦ ξένη Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον καὶ τοὺς θησαυροὺς καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν· εἶπέ μοι, τίνα ἡγῆ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι ;

ΧΑΡ. Τί ἄρα Σόλων ἐρεῖ ;

ΕΡΜ. Θάρρει· οὐδὲν ἀγεννές, ὦ Χάρων.

ΣΟΛ. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαιμόνες· ἐγὼ δὲ ὦν οἶδα Κλέοβιν καὶ Βίτωνα ἠγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας τῆς Ἀργόθεν, τοὺς ἅμα πρόφην ἀποθανόντας, ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες εἴλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν.

ΚΡΟΙΣ. Ἔστω· ἐχέτωσαν ἐκεῖνοι τὰ πρῶτα τῆς εὐδαιμονίας· ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη ;

ΣΟΛ. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὅς εὖ τε ἐβίω καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

ΚΡΟΙΣ. Ἐγὼ δέ, ὦ κάθαρμα, οὐ σοι δοκῶ εὐδαιμων εἶναι ;

ΣΟΛ. Οὐδέπω οἶδα, ὦ Κροῖσε, ἦν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκη τοῦ βίου· ὁ γὰρ θάνατος ἀκριβῆς ἔλεγχος τῶν τοιούτων καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέλος εὐδαιμόνως διαβῖωται.

ΧΑΡ. Κάλλιστα, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέησαι, ἀλλὰ παρὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γίνεσθαι τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν.

§ 11. Ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει ἢ τί ἐπὶ τῶν ὄμων φέρουσι ;

ΕΡΜ. Πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀπολείται μικρὸν ὕστερον· φιλόμαντις δὲ ὁ ἀνὴρ ἐκτόπως.

ΧΑΡ. Ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσός, τὸ λαμπρόν, ὃ ἀποστίλβει, τὸ ὑποχρον μετ' ἐρυθρήματος ; νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον ἀκούων αἰεῖ.

ΕΡΜ. Ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ αἰίδιμον ὄνομα καὶ περιμάχητον.

ΧΑΡ. Καὶ μὴν οὐχ ὀρῶ ὅ,τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσσεστιν, εἰ μὴ ἄρα ἔν τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό.

ΕΡΜ. Οὐ γὰρ οἶσθα ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο καὶ ἐπι-

βουλαι καὶ ληστήρια καὶ ἐπιτοκίαι καὶ φόνοι καὶ δεσμὰ καὶ πλοῦς μοκρὸς καὶ ἐμπορίαι καὶ δουλείαι ;

ΧΑΡ. Διὰ τοῦτο, ὦ Ἐρμῆ, τὸ μὴ πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρων ; οἶδα γὰρ τὸν χαλκόν, ὄβολόν, ὡς οἶσθα παρὰ τῶν καταπλεόντων ἐκάστου ἐκλέγων.

ΕΡΜ. Ναί· ἀλλὰ ὁ χαλκὸς μὲν πολὺς, ὥστε οὐ πάνυ σπουδάζεται ὑπ' αὐτῶν· τοῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ τοῦ βάθους οἶμεταλλεύοντες ἀνορύττουσι· πλὴν ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος ὥσπερ ὁ μόλυβδος καὶ τὰ ἄλλα.

ΧΑΡ. Δεινὴν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἷητοσοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέος κτήματος.

ΕΡΜ. Ἄλλὰ οὐ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἐρᾶν αὐτοῦ φαίνεται, ὡς ὄρας, καταγελά· γὰρ τοῦ Κροῖσου καὶ τῆς μεγαλανχίας τοῦ βαρβάρου, καὶ μοι δοκεῖ ἐρέσθαι τι βούλεται αὐτόν· ἐπακούσωμεν οὖν.

§ 12. ΣΟΛ. Εἰπέ μοι, ὦ Κροῖσε, οἶει γὰρ τι δεῖσθαι τῶν πλίνθων τούτων τὸν Πύθιον ;

ΚΡΟΙΣ. Νῆ Δία· οὐ γὰρ ἔστιν αὐτῶ ἐν Δελφοῖς ἀνόθημα οὐδὲν τοιοῦτον.

ΣΟΛ. Οὐκοῦν μακάριον οἶει τὸν θεὸν ἀποφανεῖν, εἰ κτήσαιο σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς ;

ΚΡΟΙΣ. Πῶς γὰρ οὐ ;

ΝΟΛ. Πολλὴν μοι λέγεις, ὦ Κροῖσε, πενίαν ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστέλλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσει αὐτούς, ἦν ἐπιθυμήσωσι.

ΚΡΟΙΣ. Ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς ὅσος παρ' ὑμῖν ;

ΣΟΛ. Εἰπέ μοι, σίδηρος δὲ φύεται ἐν Λυδίᾳ ;

ΚΡΟΙΣ. Οὐ πάνυ τι.

ΣΟΛ. Τοῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐστε.

ΚΡΟΙΣ. Πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος τοῦ χρυσοῦ ;

ΣΟΛ. Ἦν ἀποκρίνη μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἂν.

ΚΡΟΙΣ. Ἐρώτα, ὦ Σόλων.

ΣΟΛ. Πότεροι ἀμείνους οἱ σώζοντές τινας ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν ;

ΚΡΟΙΣ. Οἱ σώζοντες δηλαδή.

ΣΟΛ. Ἄρ' οὖν, ἦν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσῃ τῷ στρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε ;

ΚΡΟΙΣ. Ὁ σίδηρος δῆλον ὅτι.

ΣΟΛ. Καὶ εἴ γε τοῦτον μὴ παρασκευόσαιο, οἴχοιτο ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος.

ΚΡΟΙΣ. Εὐφήμει, ἄνθρωπε.

ΣΟΛ. Μὴ γένοιτο μὲν οὕτω ταῦτα· φαίνη δ' οὖν ἀμείνω τοῦ χρυσοῦ τὸν σίδηρον ὁμολογῶν.

ΚΡΟΙΣ. Οὐζοῦν καὶ τῷ θεῷ σιδηρᾶς πλίνθους θέλεις ἀνατιθέναί με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὐθις ἀνακαλεῖν ;

ΣΟΛ. Οὐδὲ σιδήρου ἐκεῖνός γε δεήσεται, ἀλλ' ἦν τε χαλκὸν ἦν τε χρυσὸν ἀναθῆς, ἄλλοις μὲν ποτε κτῆμα καὶ ἔρμαιον ἔση ἀνατεθεικῶς ἢ Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς ἢ τινι τυράνῳ ἢ ληστῇ, τῷ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν.

ΚΡΟΙΣ. Ἄει σύ μου τῷ πλούτῳ προσπολεμεῖς καὶ φθονεῖς.

§ 13. EPM. Οὐ φέρει ὁ Λυδός, ὦ Χάρων, τὴν παρρησίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος οὐχ ὑποπτήσων, τὸ δὲ παριστάμενον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἀλόντα ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι· ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρόφην ἀναγινωσκούσης τὰ ἐκάστῳ ἐπικεκλωσμένα ἐν οἷς καὶ ταῦτα ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἀλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν ὑπ' ἐκείνησιν τῆς Μασαγέτιδος

ἀποθανεῖν. Ὅρᾱς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τούτου τοῦ λευκοῦ ἐξελαύνουσαν ;

ΧΑΡ. Νὴ Δία.

ΕΡΜ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν κεφαλὴν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη εἰς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. Ὅρᾱς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν νεανίσκον ; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν· οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα καὶ μυρία σφαλεῖς ἔν τε τῇ Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπία τὸ τελευταῖον μανεῖς ἀποθανεῖται ἀποκτείνας τὸν Ἄπιν.

ΧΑΡ. Ὡ πολλοῦ γέλωτος. Ἄλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων ; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν ὡς μετ' ὀλίγον οὗτος μὲν αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ τὴν κεφαλὴν ἔξει ἐν ἀσκῷ αἵματος ;

§ 14. Ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν, ὃ Ἐρμῆ, ὃ τὴν πορφυρᾶν ἐφροστρίδα ἐμπεπορημένος, ὃ τὸ διάδημα, ὃ τὸν δακτύλιον ὃ μάγειρος ἀναδίδωσι τὸν ἰχθὺν ἀνατεμὼν.

νήσω ἐν ἀμφιρῦτῃ ; βασιλεὺς δὲ τις εὐχεται εἶναι.

ΕΡΜ. Εὖ γε παρφοδεῖς ἤδη, ὃ Χάρων· ἀλλὰ Πολυκράτην ὄρᾱς τὸν Σαμίων τύραννον πανευδαίμονα ἠγούμενον εἶναι· ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὅροίτῃ τῷ σατράπῃ ἀνασκολοπισθήσεται ὃ ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου· καὶ ταῦτα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπῆκουσα.

ΧΑΡ. Ἄγαμαι Κλωθοῦς, γεννικῶς καὶ αὐτούς, ὃ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμνε καὶ ἀνασκολόπιζε ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες· ἐν τοσοῦτῳ δὲ ἐπαιρέσθωσαν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι· ἐγὼ δὲ γελάσομαι τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ μήτε τὴν πορφυρίδα μήτε τιάραν ἢ κλίνην χρυσοῦν κομίζοντας.

§ 15. ΕΡΜ. Καὶ τὰ μὲν τούτων ὧδε ἔξει· τὴν δὲ πληθὺν

ὄρῳ, ὃ Χάρων, τοὺς πλείοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανεῖζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας ;

ΧΑΡ. Ὅρῳ ποικίλην τινὰ τὴν τύρβην καὶ μεστὸν ταραχῆς τὸν βίον καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν εἰκοσίας τοῖς σήμερισι, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἰδιόν τι κέντρον ἔχει καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ, ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸ ὑποδέετρον. ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς οὗτος ὄχλος τίνας εἰσίν ;

ΕΡΜ. Ἐλπίδες, ὃ Χάρων, καὶ δαίματα καὶ ἄνοια καὶ ἡδοναὶ καὶ φιλαργυρία καὶ ὄργαι καὶ μίση καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄνοια μὲν κάτω ξυναμείμιται αὐτοῖς καὶ ξυμπολιτεύεται καὶ νῆ Δία καὶ τὸ μῖσος καὶ ἡ ὄργη καὶ ζηλοτυπία καὶ ἀμαθία καὶ ἀπορία καὶ φιλαργυρία, ὁ φόβος δὲ καὶ αἱ ἐλπίδες ὑπεράνω πετόμενοι ὁ μὲν ἐμπίπτων ἐκπλήττει, ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ, αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωροῦμεναι, ὅποταν μάλιστα οἴηται τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι οἴχονται κερηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὄρῳ ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

§ 16. Ἦν δὲ ἀτενίσσης, κατόψει καὶ τὰς Μοῖρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἐκάστω τὸν ἀτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. Ὅρῳσ καθάπερ ἀράχνια τίνα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτρακτῶν ;

ΧΑΡ. Ὅρῳ πάνυ λεπτὸν ἐκάστω νῆμα περιπεπλεγμένον γε τὰ πολλὰ, τοῦτο μὲν ἐκείνω, ἐκεῖνο δὲ ἄλλω.

ΕΡΜ. Εἰζότως, ὃ πορθμεῦ· εἴμαρται γὰρ ἐκείνω μὲν ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτω δ' ὑπ' ἄλλου, καὶ κληρονομησαί γε τοῦτον μὲν ἐκεῖνος, ὅτου ἂν ἢ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δὲ αὖ τούτου· τοιόνδε γάρ τι ἢ ἐπιπλοκῆ δηλοῖ. Ὅρῳσ δ' οὖν ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας ; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω μετέωρός ἐστι καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀπορραγέντος τοῦ λίνου ἐπειδὴν μηκέτι ἀντέχη

πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται, οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἦν καὶ πέση, ἀψοφητὶ πεσεῖται μόλις καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος.

ΧΑΡ. Παγγέλοια ταῦτα, ὦ Ἐρμῆ.

§ 17. ΕΡΜ. Καὶ μὴν οὐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν, ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα, ὦ Χάρων, καὶ μάλιστα αἱ ἄγαν σπουδαὶ αὐτῶν καὶ τὸ μετὰξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι ἀναρπάστους γιγνομένους ὑπὸ τοῦ βελτίστου Θανάτου. Ἄγγελοι δὲ καὶ ὑπηρέται αὐτοῦ μάλα πολλοί, ὡς ὄρῳ, ἠπιάλοιοι καὶ πυρετοὶ καὶ φθόαι καὶ περιπνευμονίαι καὶ ξίφη καὶ ληστήρια καὶ κόνεια καὶ δικασταὶ καὶ τύραννοι· καὶ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτοὺς εἰσέρχεται, ἔστ' ἂν εὖ πράττωσιν, ὅταν δὲ σφαλῶσι πολὺ τὸ ὄττοτοὶ καὶ αἰαὶ καὶ οἴμοι. Εἰ δὲ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοὶ τέ εἰσιν αὐτοὶ καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ ἀπίασιν ὥσπερ ἐξ ὄνειρατος πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέστερον καὶ ἦττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες· νῦν δὲ εἰς αἰὲ ἐλπίσαντες χρῆσεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἐπειδὴν ὁ ὑπηρέτης ἐπιστὰς καλῆ καὶ ἀπάγη πεδήσας τῷ πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὴν ἀγωγὴν οὐποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθῆσεσθαι αὐτῶν. Ἡ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος ὁ τὴν οἰκίαν σπουδῆ οἰκοδομούμενος καὶ τοὺς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι ὅτι ἢ μὲν ἔξει τέλος αὐτῷ, ὁ δὲ ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον ἄπεισι τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς οὐδὲ δειπνήσας ὁ ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων ὅτι ἄρρενα παῖδα τέτοκεν αὐτῷ ἢ γυνή, καὶ τοὺς φίλους διὰ τοῦτο ἐστιῶν καὶ τοῦνομα τοῦ πατρὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίστατο ὡς ἐπitéτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἄρ' ἂν σοι δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γεννώμένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδί ἐκεῖνον ὄρῳ τὸν τοῦ ἀθλητοῦ πατέρα τοῦ Ὀλύμπια νενικηκότος, τὸν γείτονα δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὄρῳ οὐδὲ οἶδεν

ἀφ' οἷας αὐτῶ κρόκης ἐκρέματο. Τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὄρων διαφερομένους ὄρῃς, ὅσοι εἰσί, καὶ τοὺς συναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα, πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, καλουμένους ὑφ' ὧν εἶπον τῶν ἀγγέλων τε καὶ τῶν ὑπηρετῶν.

§ 18. ΧΑΡ. Ὅρῳ ταῦτα πάντα καὶ πρὸς ἑμαυτὸν γε ἐννοῶ ὅ,τι ἠδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον ἢ τί ἐκείνὸ ἐστίν, οὗ στερόμενοι ἀγανακτοῦσιν. Ἦν γοῦν τοὺς βασιλέας ἴδη τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέστατοι εἶναι δοκοῦσιν, ἔξω τοῦ ἀβεβαίου καὶ ὡς φῆς, ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὐρήσει προσόντα αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχὰς καὶ μίση καὶ ἐπιβουλάς καὶ ὀργὰς καὶ κολακείας· τούτοις γὰρ ἅπαντες ξύνεισιν. Ἐὼ πένθη καὶ νόσους καὶ πάθη ἐξ ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν· ὅπου δὲ τὰ τούτων πονηρά, λογιζέσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ιδιωτῶν ἂν εἶη.

§ 19. Ἐθέλω δ' οὖν σοι, ὦ Ἐρμῆ, εἰπεῖν ᾧτινι εἰκέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. Ἦδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω ὑπὸ κρουνοῦ τι καταράττοντι ἀνισταμένους; τὰς φουσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός· ἐκείνων τοίνυν τινὲς μὲν μικραὶ εἰσὶ καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι ἀπέσβησαν, αἱ δ' ἐπὶ πλεόν διαρκοῦσι καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων ὑπερφυσώμεναι ἐς μέγιστον ὄγκον αἴρονται, εἶτα μέντοι κάκειναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε· οὐ γὰρ οἶόν τε ἄλλως γενέσθαι. Τοιοῦτόν ἐστιν ὁ ἀνθρώπου βίος· ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι οἱ μὲν μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστήναι ἐπαύσαντο· πᾶσι δ' οὖν ἀπορραγῆναι ἀναγκαῖον.

ΕΡΜ. Οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ὀμήρου εἶκασας, ὦ Χάρων, ὅς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ.

§ 20. ΧΑΡ: Καὶ τοιοῦτοι ὄντες, ὦ Ἐρμῆ, ὄρῃς οἷα ποιοῦσι καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι καὶ τιμῶν καὶ κτήσεων ἀμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας

αὐτοὺς δεήσει ἓνα ὀβολὸν ἔχοντας ἦκειν παρ', ἡμᾶς. Βούλει οὖν, ἐπέιπερ ἔφ' ὑψηλοῦ ἐσμεν, ἀναβοήσας παμμέγεθες παραινέσω αὐτοῖς ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ αἰεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων, ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα ; παύσασθε κάμνοντες· οὐ γὰρ εἰς αἰὲ βιώσεσθε· οὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν αἰδιόιον ἐστίν, οὐδ' ἂν ἀπαγάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανόν, ἀλλ' ἀνάγκη αὐτὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον αἰεὶ ἄλλων εἶναι καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότης. Εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπηκόου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν οἶε μεγάλα ὠφεληθῆναι τὸν βίον καὶ σφρονεστέρους ἂν γενέσθαι παρὰ πολὺ ;

§ 21. EPM. ὦ μακάριε, οὐκ οἶσθα, ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μηδ' ἂν τρυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὄτα· τοσοῦτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτά, οἰόνπερ ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἑταίρους ἔδρασε δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως. Πόθεν οὖν ἂν ἐκεῖνοι ἀκοῦσαι δυνηθῆεν, ἦν καὶ σὺ κεκραγὼς διαρραγῆς ; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ Λήθη δύναται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. Πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι οὐ παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν εἰς τὰ ὄτα πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίνοντες, ὃξὺ δεδορκότες εἰς τὰ πράγματα καὶ κατεγνωκότες οἶά ἐστιν.

ΧΑΡ. Οὐκοῦν ἐκεῖνοις γοῦν ἐμβοήσωμεν ;

EPM. Περιστὸν καὶ τοῦτο, λέγειν πρὸς αὐτοὺς ἃ ἴσασι. Ὅρᾳς ὅπως ἀποστάντες τῶν πολλῶν καταγελῶσι τῶν γιγνομένων καὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι δρασμὸν ἤδη βουλευόντες παρ' ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου ; καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας.

ΧΑΡ. Εὐ γε, ὃ γεννάδει· πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν, ὃ Ἐρμῆ.

EPM. Ἰκανοὶ καὶ οὗτοι. Ἄλλὰ κατώμεν ἤδη.

§ .22. ΧΑΡ. Ἐν ἔτι ἐπόθουν, ὃ Ἐρμῆ, εἰδέναί, καὶ

μοι δέξας αὐτὸ ἐντελῆ ἔση τὴν περιήγησιν πεπονημένος, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα κατορύττουσι, θεάσασθαι.

ΕΡΜ. Ἡρία, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. Πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὄρᾱς καὶ τὰς στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλάκιά εἰσι.

ΧΑΡ. Τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους καὶ χοῖουσι μύρω; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τῶν χωμάτων καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες καλοῦσι τε ταῦτ' ἐκ πολυτελῆ δειπνα καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐκχέουσιν;

ΕΡΜ. Οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ, τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἄδου πεπιστεύκασι γοῦν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν δειπνεῖν μὲν ὡς οἶόν τε περιπετομένας τὴν κνίσσαν καὶ τὸν καπνόν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον.

ΧΑΡ. Ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα; καίτοι γελοῖός εἰμι σοὶ λέγων ταῦτα ὁσημέραι κατὰγοντι αὐτούς. Οἶσθα οὖν, εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ ὑποχθόνιοι γενόμενοι. Ἐπεὶ τοι καὶ παγγέλοια ἄν, ὦ Ἐρμῆ, ἔπασχες, οὐκ ὀλίγα πράγματα ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὐθις ἀνάγειν πιομένους. Ὡμάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰδότες ἡλικίαις ὄροις διακέκριται τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἔστι καὶ ὅτι

*κάτθαν' ὁμῶς ὃ τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλλαχε τύμβου
ἐν δὲ εἴη τιμῇ Ἴρος κρείων τ' Ἀγαμέμνων.*

Θερσίτη δ' ἴσος Θέτιδος παῖς ἠὲ κόμοιο.

*πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκρῶν ἀμενηνὰ κάρηνα,
γυμνοί τε ξηροί τε καὶ ἀσφοδελὸν λειμῶνα.*

§ 23. ΕΡΜ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαν-

τλεις. Ἄλλ' ἐπέπερ ἀνέμνησάς με, ἐθέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. Ὅρᾳς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον μὲν ἐκεῖνό ἐστι τὸ Τρωϊκόν· ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαιπται ἐν τῷ Ῥοιτείῳ.

ΧΑΡ. Οὐ μεγάλοι, ὦ Ἐρμῆ, οἱ τάφοι. Τὰς πόλεις δὲ τὰς ἐπισήμους δεῖξόν μοι ἤδη, ἅς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νίνον τὴν Σαρδαναπάλλου καὶ Βαβυλῶνα καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς καὶ τὴν Ἴλιον αὐτὴν· πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὄλων ἐτῶν μὴ νεωλκῆσαι μηδὲ διαψῦξαι τὸ σκαφίδιον.

ΕΡΜ. Ἡ Νίνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη καὶ οὐδὲ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴποις, ὅπου ποτὲ ἦν· ἢ Βαβυλῶν δέ σοι ἐκεῖνη ἐστὶν ἢ εὐπυργος, ἢ τὸν μέγαν περίβολον, οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἢ Νίνος· Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι, καὶ μάλιστα τὸ Ἴλιον. Ἀποπνίξεις γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τὸν Ὅμηρον κατελθὼν ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. Πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνᾶσι καὶ αὐταί· ἀποθνήσκουσι γάρ, ὦ πορθμεῦ, καὶ πόλεις ὥσπερ ἄνθρωποι καὶ τὸ παραδοξότατον, καὶ ποταμοὶ ὄλοι· Ἰνάχου γοῦν οὐδὲ τάφρος ἔτι ἐν Ἄργει καταλείπεται.

ΧΑΡ. Παπαῖ τῶν ἐπαίνων. Ὅμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων,

Ἴλιος ἰρῆ καὶ εὐρυάγνια καὶ εὐκτίμεναι Κλεωναί.

§ 24. Ἀλλὰ μεταξὺ λόγων τίνες ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ πολεμοῦντες ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους. φονεύουσιν;

ΕΡΜ. Ἀργεῖους ὄρᾳς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τὸν ἡμιθνήτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδαν τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτοῦ αἵματι.

ΧΑΡ. Ὑπὲρ τίνος δ' αὐτοῖς, ὦ Ἐρμῆ, ὁ πόλεμος;

ΕΡΜ. Ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται.

ΧΑΡ. ὦ τῆς ἀνοίας! οἳ γε οὐκ ἴσασιν ὅτι, κἂν ὄλην

τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσονται, μόλις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ, τὸ δὲ πεδῖον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι πολλάκις ἐκ βάρθρων τὸ τρίπαιον ἀνασπάσαντες τῷ ἀρότρῳ.

ΕΡΜ. Οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται· ἡμεῖς δὲ καταβάντες ἤδη καὶ κατὰ χώραν εὐθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθ' ἃ ἐστάλην, σὺ δὲ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον ἤξω δέ σοι καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγον νεκροστολῶν.

ΧΑΡ. Εὖγε ἐποίησας, ὦ Ἑρμῆ· εὐεργέτης ἐς αἰὲ ἀναγεγράφη. Ὠνάμην δέ τι διὰ σέ τῆς ἀποδημίας.—οἶά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα [βασίλεις, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι.] Χάρωνος δὲ οὐδὲ εἰς λόγος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΧΑΡΩΝΑ Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΑΣ

§ 1.

Ὁ Χάρων παρακαλεῖ τὸν Ἑρμῆν νὰ πληροφορήσῃ αὐτὸν περὶ τῶν συμβαινόντων ἐν τῷ ἄνω κόσμῳ, ὅπως μάθῃ διατί οἱ εἰς Ἄδην κατερχόμενοι οὐμώζοντες καὶ δακρύνοντες κατέρχονται.

Χάρων ὁ γέρον Χάρων ἦτο υἱὸς τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτός. Οὗτος τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων μετέφερεν εἰς τὸν Ἄδην διὰ πλοιαρίου λαμβάνων ἕνα ὄβολον ὡς ναῦλον. **τί** = διατί. **τὸ πορθμεῖον** = λέμβος, πλοιάριον. **δεῦρο** = ἐδῶ, εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸν ἄνω κόσμον. **ἀνελήλυθας** = ἀνήλθες ἐκ τοῦ Ἄδου. **εἰς τὴν ἡμετέραν** δηλ. γῆν. **ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν** = νὰ συχιάζῃς εἰς τὸν ἄνω κόσμον. **Ω Ἑρμῆ**. Ὁ Ἑρμῆς παρέπεμπεν εἰς τὸν Ἄδην τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων. Ἐντεῦθεν καὶ ψυχοπομπὸς ὠνομάζετο. **οὐμώζουσι** (οἴμοι) = θρηνοῦσι. **κατιόντες** = κατερχόμενοι. — **παρ' ἡμᾶς** = πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὸν Ἄδην. **αἰτησάμενος** = ζητήσας ἄδειαν. **παρὰ τοῦ Ἄδου** = παρὰ τοῦ Πλούτωνος τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄδου. **καὶ αὐτός** = καὶ ἐγώ. **ὁ Θετταλός** = Θετταλὸς νεανίσκος εἶνε ὁ Πρωτεσίλαος υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου ἐκ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φυλάκης. Οὗτος ἦτο ὁ πρῶτος, ὅστις ἐκ τοῦ πλοίου ἐπήδησεν εἰς τὴν Τρωϊκὴν παραλίαν, ἂν καὶ ἐγνώριζεν ὅτι θὰ ἐφρονεύετο ὑπὸ τῶν Τρώων. Αἱ παρακλήσεις ὁμῶς τῆς πιστῆς αὐτοῦ συζύγου Λαοδάμειας κατέρωθωσαν ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἄνω κόσμον. Μετὰ παρέλευσιν ταύτης ἡ Λαοδάμεια ἰδοῦσα αὐτὸν ἀπέθανε. **λειπόνεως** (λείπω - ναῦν) = ὅστις ἐγκαταλείπει τὸ πλοῖον.

λειπόνεως γενέσθαι=νά ἀρήσω τὸ πλοῦτον, νά λείψω ἀπὸ τὸ πορθμεῖον. εἰς τὸ φῶς=εἰς τὸν ἄνω κόσμον.=καὶ μοι δοκῶ=καὶ νομίζω. ἐς δέον· ἔκφρασις ἐπιρρ.=δεόντως, εἰς κατάλληλον στιγμήν. ἐντυχάνω τινί=συναντῶ τινα. Ξεναγήσεις με (ξεναγός)=θά με ὀδηγήσης ὡς ξένον εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς πόλεως. εὖ οἶδα ὅτι ἐπιρρηματικὴ ἔκφρασις = βεβαίως. συμπερινοστών (σύν-περί-νοστῶ) = περιερχόμενος μετ' ἐμοῦ. ὡς εἰδῶς=Τὸ ὡς μετὰ μετοχ. αἰτιολ. δηλοῖ ὑποκειμενικὴν αἰτιολογίαν· ὁ ἄν δυνητικὴν ἔννοιαν ἔχει=διότι κατὰ τὴν ιδέαν μου (Χάρωνος) σὺ δύνασαι νά γνωρίζης—οὐ σχολή μοι (ἐστὶ)=δὲν ἔχω καιρὸν. διακονησάμενος μετοχ. τελικὴ = ἵνα ἐκτελέσω ὑπηρεσίαν τινά. τῷ ἄνω Διῷ δοτ. χαριστικὴ· ὁ Ζεὺς ἄρχων ἐπὶ τῆς γῆς λέγεται ἄνω Ζεὺς, ὁ δὲ Πλούτων ὁ ἄρχων τοῦ Ἄδου κάτω Ζεὺς. ὁ δὲ=οὗτος δέ, ὁ ἄνω ἢ δὴλ. Ζεὺς. βραδύναντα=ἐκν βραδύνω. τῷ ζόφῳ=εἰς τὸ σκοτός. ἐποίησε συντ. μετὰ δύο αἰτ. τὸν Ἡφαιστον ὄπερ. Ἡφαιστος. Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας θεὸς τοῦ πυρός. Τοῦτον ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς, διότι ἠθέλησε νά βοηθήσῃ τὴν μητέρα αὐτοῦ, λαβὼν ἐκ τοῦ ποδὸς ἔρριψεν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν Λῆμνον (Ὅμ. Ἴλ. Α' 590).

ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοι' ἀλεξέμεναι
 μεμαῶτα
 ρῖψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ
 θεσπεσίοιο.

Τεταγών ἔλλειπτ. μετοχ. τοῦ β' ἀόρ. μετὰ ἐπικ. ἀναδιπλ. = λαβών, συλλαβών, πιάσας. θεσπέσιος=θεῖος. βηλός=(βα) κατώφλιον. ὑποσκάζων=χωλαίνων ὀλίγον. καὶ αὐτός=καὶ ἐγὼ ὡσαύτως (καθὼς ὁ Ἡφαιστος. Ὅμ. Ἴλ. Α' 599,600). οἰνοχοῶν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἡφαιστος ἄσβεστον γέλωτα διήγειρεν οἰνοχοῶν νέκτρον τῇ Ἥρᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς. περιόψει με= μετ' ἀδιαφορίας θά ἴδῃς ἐμέ. ἄλλως=ἀσκόπως, ματαίως. πλανώμενον· κατηγ. μετοχ. ἐκ τοῦ περιόψει. ὑπὲρ γῆς=ὑπεράνω τῆς γῆς. καὶ ταῦτα ἐπιρρηματικῶς=καὶ μάλιστα· συνδιέκτορος=ἐταῖρος, ὀδηγός, σύντροφος. Ὁ Ἑρμῆς συνεβοήθει τὸν

Χάρωνα εἰς τὴν μεταβίβασιν τῶν νεκρῶν εἰς τὸν Ἄδην. Διὸ καὶ ψυχοπομπὸς ἐλέγετο. **καλῶς εἶχεν**=καλὸν ἦτο. **γοῦν**=τοῦλάχιστον. **ἐκείνων** ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα. **ὅτι** ἐπέξηγ. τοῦ **ἐκείνων**. **ἀντλεῖν**=να ἀντλῆς, να ἐκβάλλῃς τὸ θαλάσσιον ὕδωρ τὸ εἰσρέον εἰς τὸ ἄντλον (σεντίνα) τοῦ πλοίου. **πρόσκωπον (πρὸς-κώπη)** **εἶναι**=να κωπηλατῆς. **ἐκείνω**=μετ' ἐκείνου, τοῦ φλυάρχου δηλ. νεκροῦ. **ὦν** ἐναντ. μετοχ.=ἄν καὶ εἶμαι. **δικωπέα** (κώπη)=πλοιάρια μὲ δύο ζεύγη κωπῶν. **πρὸς ὄρκον** δηλοῖ ἢ **πρὸς**=ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς σου Διός. **περιήγησαι**=δειξον. **ὡς**=ὅπως, **ἐπανέλθοιμι** δηλ. εἰς τὸν Ἄδην. **ὡς**=διότι. **ἀμβλυώτω πρὸς τὸ φῶς**=σκοτίζομαι ἀπὸ τὸ φῶς **Κυλλήνιος**. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ Ἑρμῆς, διότι ἐν Κυλλήνῃ ἐγεννήθη.

§. 2.

Ὁ Ἑρμῆς ἀναλαμβάνει να διδάξῃ τὸν Χάρωνα περὶ τῶν συμβαινόντων εἰς τὸν ἄνω κόσμον.

Τοῦτο τὸ πράγμα. τὸ να σὲ περιγράψω δηλ. ἐγὼ εἰς τὸν ἄνω κόσμον. **πληγῶν αἰτιον**=αἰτία τοῦ να ζυλισθῶ. **καταστήσεται** μέσ. μέλ. ἀντὶ παθ.=θὰ κατασταθῆ, θὰ γείνη, θὰ εἶνε. **ἀκόνδυλος** (α-κονδύλη)=ἄνευ κονδύλων, ἀκονδύλιστος, ἄνευ ζυλοκοπημάτων. **ὄκ ἀκόνδυλον** δύο ἀρνήσεις ἴσον πρὸς κατάφασιν=μετὰ κονδύλων, ζυλοκοπημάτων, **ἡμῖν ἀντὶ ἐμοῦ** δοτ. ἀντιχαριστικῆ. **ὑπουργητέον**=δεῖ ὑπουργῆσαι=βοηθῆσαι, ὑπηρετῆσαι. **Τέ βιάζοιτο**=τί να κάμῃ τις ὅταν φίλος σὲ βιάζῃ, σὲ στενοχωρῆ. **ἀμήχανον**=ἀδύνατον. **θεήσες ἐμέ κηρύττεσθαι**=θὰ εἶνε ἀνάγκη ἐγὼ να ζητῶμαι διὰ κήρυκος. **ὡς ἀποδράντα**=διότι ἀπέδρασα, ἔφυγον. **μὴ νεκραγωγοῦντα**=μὴ ἄγων τοὺς νεκροὺς, μὴ μεταφέρων. **Αἰακός**. Οὗτος ἦτο κριτὴς τῶν νεκρῶν ἐν τῷ Ἄδην. **ἐμπολῶν**=κερδίζων. **τὰ κεφάλαια τῶν γινομένων**=τὰ κυριώτατα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια συμβαίνουσιν, γίνονται εἰς τὸν ἄνω κόσμον. **ὦν αἰτιολ.** μετοχ.=διότι εἶμαι. **τὸ μὲν ὄλον**=ὄλω, ἐν γένει. **ὑψηλοῦ-χωρίου**=εἶνε ἀνάγκη εἰς ἡμᾶς, ἔχομεν ἀνάγκην ἡμεῖς ὑψηλῆς τινος θέσεως. **ὄκ ἂν ἐκάμομεν**=δὲν θὰ ἐκοπιάζομεν. **ἐκ περιωπῆς**=ἐκ τόπου ὑψηλοῦ. **οὐ θέμις** δηλ.

ἐστί (σε) ἐπιβατεύειν. **ἔχονόντα** προσδ. τὸ σέ=ἐπειδὴ συναναστρέφεται, ζῆς μετὰ εἰδώλων (σκιῶν). **ῶρα** δηλ. ἐστί=καιρὸς εἶνε.

§ 3.

Ὁ Ἑρμῆς συμβουλεύει τὸν Χάρωνα νὰ θέσωσι τὴν Ὅσσαν καὶ τὸ Πήλιον ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου, ὅπως ἀπὸ ὑψηλοτέρας σκοπιᾶς ἐπισκοπήσωσι τὰ τοῦ ἄνω κόσμου.

πνεῦμα καταγίσαν=ἄνεμος ἐξαιφνης ἐγεροθείς. **πλαγία** εἶνε κατηγ. **τῆ ὀθόνη**=εἰς τὸ ἰστίον. **ἡμεῖς μὲν** δηλ. οἱ ἐπιβάται. **ὀθόνην στεῖλαι. Τὸ ἰστίον στέλλειν, ὀθόνην στέλλειν**=συμμαζόνειν, καταβάλλειν τὰ πανία. **πόδες**. Πόδες ὀνομάζονται τὰ δύο κατώτερα ἄκρα τοῦ πανίου καὶ τὰ εἰς αὐτὰ δεδεμένα σχοινία, διὰ τῶν ὁποίων τὸ πανίον στρέφεται πρὸς τὸν ἄνεμον καὶ τεντώνεται ἢ χαλαρώνεται. **Ὡστε ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδός**=νὰ χαλαρώσω ὀλίγον τὸ σχοινίον. **συνεκδραμεῖν**=νὰ τρέξω μὲν μετὰ τὸν ἄνεμον· δηλ. νὰ ἀφήσω τὸ πλοῖον εἰς τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου. **τὴν ἡσυχίαν** δηλ. τὴν ἡσυχίαν, ἢ ὅποια τώρα ἀρμόζει καὶ εἶνε ἀναγκαῖα εἰς τὴν παροῦσαν ἀνάγκην. **Ἄλλως τίθεται ἄνευ ἄρθρου ἄγειν ἡσυχίαν**=ἡσυχάζειν. **αὐτὸς εἰδέναι** ἐννοεῖται τό. **λέγων**=λέγων ὅτι ἐγὼ αὐτὸς γνωρίζω. **νόμος** δηλ. ἐστί. **ἱκανῆ**=κατάλληλος. **σκοπὴ καὶ σκοπιᾶ**. Εἶνε τόπος ὑψηλὸς ἀφ' οὗ τις παρκατῆρει. **ἄρ' οὖν**=ἀρά γε λοιπόν. Καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἑρμῆς συλλογιζόμενος ταῦτα λέγει. **ἐκεῖνοσὶ**· δεικνύει τὸν Ὀλυμπον. **καίτοι**=βεβαίως. **οὐφαῦλλον** δηλ. ἐστί. ἐκεῖνο, ὃ ἀνεμνήσθη=δὲν εἶνε μικρὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον ἐνεθυμήθη, καλὰ ποῦ τὸ ἐθυμήθηκα. **συγκαμεῖν**=νὰ συγκοπιᾶσης. **ὅσα δυνατὰ**· κατὰ ἐκεῖνα δηλ. ὅσα εἶνε δυνατὰ. **υἰέας**· δύο ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλπέως ὁ Ὄτος καὶ ὁ Ἐφιάλτης. Οὗτοι γίγαντες τεράστιοι ὄντες ἐπεχείρησαν νὰ ἐπιθέσωσιν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου τὴν Ὅσσαν καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ Πήλιον ὅπως ἀναβῶσιν εἰς τὸν Ὀλυμπον ἀλλὰ κατετοξέυθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. **τίκας ἐτισάτην**=ἐτιμωρήθησαν. **νὼ δέ**=ἡμεῖς δέ. **ἐπὶ κακῶ**· σκοπὸν δηλοῖ ἢ ἐπὶ ὡς ἔχομεν=ὅπως ἔχομεν. **τὴν σκοπὴν**=τὴν ἐπιθεώρησιν.

§ 4.

‘Ο Χάρων εὐρίσκει τὸ ἐγγεῖρημα δύσκολον ἀλλ’ ὁ Ἑρμῆς εὐκόλον.

Οὐκ ἂν δηλ. δυνηθείημεν ἀναθέσθαι. **τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκεῖνοιν** γεν. εἰς τὸ ἀγεννεστέρους. Μετὰ περιφρονήσεως ταῦτα λέγει ὁ Ἑρμῆς, βρεφύλλια δὲ νοοῦνται ὁ Ὄτος καὶ ὁ Ἐφιάλτης. καὶ ταῦτα ἐπιρρ.=καὶ μάλιστα. **οὐκ** δηλ. ἀξιῶ ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκεῖνοιν. **ιδιώτης**. ἀντίκειται εἰς τὸ ποιητικός.=ἀπειρος, ἀμαθής, δὲν ἔχεις ἀναγνώσει ποιητάς. ὁ **γεννάδας**=ἐξ εὐγενοῦς γένους καταγόμενος. **ἀπὸ δυοῖν στήχοιν**, Ὅμ. Ὀδύσσ. XI, 315, 316. **ἀμβατόν**=ἀναβατόν. εἰ δηλοῦ τὴν αἰτίαν τοῦ **θαυμάζω**. **Ἄτλας**. οὗτος υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως καὶ τοῦ Ἐπιμηθέως, ἀρχηγὸς δὲ ὢν τῶν Τιτάνων ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Διὸς ἀλλ’ ἐτιμωρήθη καταδικασθεὶς νὰ φέρῃ ἐπ’ ὤμων ὡς ποινὴν τὸ βᾶρος τοῦ οὐρανοῦ θόλου. **τοῦ ἀδελφοῦ**. ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ἡρακλῆς τέκνα ἦσαν τοῦ Διός. **Ἡρακλῆς**. οὗτος πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄθλοισι ἀνεκούφισε τὸν Ἄτλαντα ὑποθεὶς ἑαυτὸν εἰς τὸ φορτίον καὶ βαστάσας καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῶν ὤμων. **ἀναμοχλεύωμεν**=ἄς σηκώωμεν διὰ μοχλῶν. **Ὄσσα**. ὄρος Θεσσαλίας (ὁ Κίσσαβος). **Πήλιον**. ὄρος ὑψηλὸν καὶ κατάφυτον πρὸς νότον τῆς Ὀσσης, εἰς τὰ πλάγια τοῦ ὁποίου κείνται σήμερον τὰ 24 χωρία τῆς Θετταλομακγνησίας. **εἰνοσέφυλλον** (ἔνοσις—φύλλον), εἶνε ἐπίθετον τῶν ὀρέων=ὁ κινῶν, ὁ σείων τὰ φύλλα του.

§ 5.

Ἐπειδὴ δὲν ἐξήρκεσεν ἡ Ὄσσα καὶ τὸ Πήλιον, ὁ Ἑρμῆς προτείνει νὰ ἐπιθέσωσι καὶ τὴν Οἶτην καὶ τὸν Παρνασσόν.

Παπαῦ. σχετλιαστικὸν ἐπιφώνημα εἰς δῆλωσιν μεγάλης θλίψεως, πόνου, θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως. **πέρα**. τὸ μὲν πέραν τίθεται ἐπὶ τοπικῆς σχέσεως, τὸ δὲ πέρα ἐπὶ ὑπερβάσεως τοῦ μέτρου. **τῶν κρανίων** γεν. μεριστική. **ἀσφαλῶς ἔξει**=θα εἶνε ἀσφαλῆ, στερεά. **ἐπάνειμι αὔθις**=θα ἀναβῶ πάλιν. εἰ ἐθέλεις

ἐλλείπει ἢ ἀπόδοσις κινδυνεύειν δεξ. οὐκ ἔνε = δὲν εἶνε δυνατόν. ἄμφω νοητέον τὸ γενέσθαι = νὰ γίνωσιν ἀμφοτέρα. καὶ — εἶσαι = καὶ νὰ εἶσαι ἀσφαλῆς καὶ νὰ θέλῃς νὰ ἴδῃς. ἔχου μου τῆς δεξιᾶς = πιάσθητι ἀπὸ τὴν δεξιάν μου χεῖρα. καὶ φείδου = καὶ ἀπόφρευγε, καὶ πρόσεχε. δικόρουμβος (κόρουμβος) = ὁ ἔχων δύο κορυφάς.

§ 6.

Ὁ Χάρων ἂν καὶ ἀνῆλθε πολὺ ὑψηλὰ παραπονεῖται ὅτι δὲν διακρίνει καλῶς τοὺς ἀνθρώπους τί πράττουσιν.

Λίμνην τιὰ μεγάλην. Ἐννοεῖται ὁ Ὀκεανός, ὅστις περιρρέει τὴν γῆν ἅπασαν. Κωκυτός καὶ Πυριφλεγέθων εἶνε ποταμοὶ τοῦ Ἄδου. φωλεούς = κρύπτας, σπήλαια. Ἐνταῦθα πόλεις τῶν ἀνθρώπων. οὓς καθ' ἕξιν ἀντὶ ἅς. ἡμῶν ποιητ. αἴτ. εἰς τὸ πέπρακται. αὐτῇ τῇ Κασταλίᾳ = μαζί μὲ αὐτὴν τὴν Κασταλίαν. Κασταλία ἡ περίφημος πηγὴ ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ πλησίον τῶν Δελφῶν ἱερὰ τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. ὅτι τί = διατί, μάτην δηλ. μετεκινήσαμεν τὰ ὄρη. γοῦν = τοῦλάχιστον. ἐν γραφαῖς = εἰς χάρτας καὶ πίνακας. ἐντυχῶν = συναντήσας. ἐς ὑπερβολὴν = ὑπερβαλλόντως. τί δὲ τοῦτο ἦν = τί δὲ ἦτο αὐτό, τὸ ὅποιον δηλ. σὲ ἔκαμε νὰ γελάσῃς. κληθεῖς = προσκληθεῖς. μεταξὺ λέγοντος = καὶ ἐνῶ ἔλεγεν. Πολλάκις πρὸς σαφεστέραν δῆλωσιν τοῦ χρόνου τίθεται πρὸ τῆς χρονικῆς μετοχῆς ἢ μετ' αὐτὴν τὸ ἅμα, εὐθύς, μεταξὺ, αὐτίκα κτλ. ἀπὸ τοῦ τέγουσ = ἀπὸ τῆς στέγης τῆς οἰκίας. ἔοικα. Τὸ ἔοικα ὡς καὶ τὸ δοκῶ συντάσσονται μετὰ μέλλ. ἀπαρεμφ. ὑποκαταθήσεσθαι = ὅτι θὰ κκαταῶ ὀλίγον χαμηλότερον. ὡς = ὅπως.

§ 7.

Ὁ Ἐρμῆς κατέστησε τὸν Χάρωνα ὀξυδερκέστερον διὰ τινος ἐπωδῆς ὥστε ἤδη καλῶς βλέπει.

Ἄτρεμας (α-τρέμω) ἐπίρ = ἄνευ τρόμου, ἡσύχως. ἔχε ἀτρέμας = ἔσο ἀτάραχος, ἡσυχος. ἐν βραχεῖ δηλ. χρόνῳ. ἀποφανῶ = θὰ καταστήσω. καὶ πρὸς τοῦτο δηλ. πρὸς τὸ ποιῆ-

σαί σε ὄξυδερκέστατον. **μηκέτι ἀμβλυώττειν** = νὰ μὴ εἶσαι πλέον ἀμβλὺς. **ἀχλὺς** = ὁμίχλη, σκότος. **ὄφρα** = ὄπως. Τοὺς στίχους τούτους λέγει ἡ Ἀθηναῖα πρὸς τὸν Διομήδη. Ἰλ. γ, 127. **ἤμην ἠδὲ** = καί-καί. **ὑπερφρῶς γε νοητέον τὸ ὄρω** = πολὺ καλὰ βλέπω.

Λυγκεύς. Εἰς τῶν ἀργοναυτῶν τόσον ὄξυδερκέστατος ἦτο ὥστε ἔβλεπε καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν ἐκεῖνος τίθεται ἐπὶ γνωστῶν προσώπων ἢ ἀντικειμένων ἢ ἐπὶ ψόγου ἢ ἐπὶ ἐπαίνου. Ἐνταῦθα ἐπὶ ἐπαίνου. **ὡς πρὸς ἐμέ** = παραβαλλόμενος πρὸς ἐμέ. **τὸ ἐπὶ τούτῳ** = τῶρα, εἰς τὸ ἐξῆς. **ὡς** = ὄπως. **τῶν Ὀμήρου** τῶν ἐπῶν δηλ. τὸ εἰδέναι τῶν ἐπῶν τοῦ Ὀμήρου = εἶνε ὄνειδος τὸ νὰ ἠξέυρω τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου, ἂν καὶ εἶμαι κωπηλάτης. **διαπορθμεύων** — **παρακούσα.ς** Ἡ μετοχὴ **πορθμεύων** διορίζει τὴν μετοχὴν **παρακούσα.ς** δηλ. αὕτη δὲ τὸ ῥῆμα **μέμνημαι** = ἐνῶ διεπόρθημευον ἠκούσα, ἀκούσα.ς δὲ μέμνημαι τὸν Ὀμηρον. **χειμῶν** = τρικυμία. **τὸν πόντον** = τὴν θάλασσαν. **ὥσπερ τορύνην τινα** = ὡς τι κοχλιάριον. **ἐμβάλων** δηλ. εἰς τὴν θάλασσαν = βυθίσα.ς εἰς τὴν θάλασσαν. **τρεῖαινα** εἶνε κάμαξ ἔχων τρεῖς αἰχμάς. **ὠρόθυνε** = διήγειρε. **κυκῶν** = ἀνακατόνων. **γνόφος** = σκότος. **ὀλίγου δεῖν περιέτρεψε** = ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀναποδογυρίση. **ναυτιάσα.ς** = παθῶν ἐκ ναυτίας. **ἐκεῖνος** δηλ. ὁ Ὀμηρος. **Σκύλλη** τέρας θαλάσσιον φοβερὸν διατρίβον περὶ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν ἐπὶ τινος ἀποτόμου καὶ ὑψηλοῦ βράχου ἐκπέμπων ὄρυγμα.ς τρομακτικούς. **Χάρυδις** τέρας θαλάσσιον κατοικοῦν ἐπὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ ἀπέναντι τῆς Σκύλλης φοβερὸν εἰς τοὺς παραπλέοντας. **Κύκλωψ** ὁ Πολύφημος ὁ ἰσχυρότατος τῶν Κυκλώπων εἶχεν ἓνα μόνον ὀφθαλμὸν κυκλοτερῆ ἐν τῷ μετώπῳ. Οὗτος κατ' ἐξοχὴν ὠνομάζετο Κύκλωψ.

§ 8.

Ὁ Χάρων ζητεῖ νὰ μάθῃ τίς εἶνε ὁ παχύτατος ἐκεῖνος καὶ ἔξοχος τὸν ὁποῖον βλέπει. Ὁ Ἑρμῆς λέγει ὅτι εἶνε ὁ Μίλων ἀλλ' ὁ Χάρων οἰκίρει αὐτὸν καὶ λέγει οὐδὲν ἰσχύει ἢ δύναμις πρὸς τὸν Θάνατον.

Τίς γάρ. Εἶνε παρωδία ἐκ τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὀμήρου 3, 226.

ὅπου ἡ Ἑλένη ἐρωτᾷ τὸν Αἴαντα· τίς τ' ἄρ' ὄδ' ἄλλος ἀχαιὸς ἀνὴρ ἤῤ; τε μέγας τε, ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους; Μίλων ὀνομαστός ἀθλητὴς ἐκ Κρότωνος ἔχων τοσαύτην ῥώμην ὥστε ἠδύνατο νὰ σταματήσῃ ἅμαξαν συρομένην ὑπὸ τεσσάρων ἵππων· οὗτος ἔφερε ποτε τ'αὔρον ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν ὅποιον ἐφόνευσε πλήττων διὰ τῆς πυγμαῖης· ἤσθιε δὲ εἴκοσι μνᾶς κρεῶν καὶ τοσαύτας ἄρτου, τρεῖς δὲ χόας οἴνου ἔπιεν. **σκαφίδιον** = μικρὰ λέμβος. **ξυνεῖς** = ἐννοήσας. **ὑποσκελίζει** (ὑποκμ. ὁ θάνατος) = ρίπτει κάτω. **τοῦ κρότου** = τῶν χειροκροτημάτων, ὧν ἠξιοῦτο ἐν τῷ σταδίῳ· **ἐπὶ τῇ φορᾷ τοῦ ταύρου** = διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ταύρου· λέγεται ὅτι οὗτος ἐν Ὀλυμπίᾳ σηκώσας ταῦρον ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τοῦτον περιενεγκὼν περὶ τὸ στάδιον μετὰ ταῦτα σφάξας μόνος αὐτὴς κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. **ἄρα γε νοπτέον τὸ οἰηθῶμεν**, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξακρᾶται τὸ ἐλπίζειν, ἐκ τούτου δὲ τὸ τεθνήξασθαι. **πόθεν** Τὸ πόθεν, πῶς. **ποῖος, πόσος** ἐπὶ εὐθείας ἐρωτήσεως σημαίνουσιν ἄρνησιν μετ' ἀγανακτήσεως. **πόθεν ἂν μνημονεύσαιε θάνατον νῦν** = ποῦ νὰ βάλῃ εἰς τὸν νοῦν του τὸν θάνατον τώρα· **ἐν τοσαύτῃ ἀκμῇ νοπτέον ὦν**. **ἔα** = ἄφες. **οὐκ εἰς μακρὰν** = ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. **παρέξοντα** = διότι θὰ παράσχη. **ἐμπις-ἰδος** = εἶδος κώνωπος = ὄχι ταῦρον ἀλλ' οὐδὲ ἐμπίδα δυνάμενος πλέον νὰ σηκώσῃ.

§ 9—14.

Ὁ Χάρων ζητεῖ περὶ ἄλλων πληροφορίας, μαθὼν δὲ ὅτι εἶπε ἐκεῖνος μὲν ὁ Κῦρος, οὔτις δὲ ὁ Κροῖσος, καταγελαῖ τὴν νομιζομένην αὐτῶν εὐδαιμονίαν οὐδὲν οὔσαν.

Ὁ σεμνὸς = ὁ σοβρὸς. **ἐναγχος** = πρὸ ὀλίγου. **παρεστήσατο** = ὑπέταξε. **καὶ νῦν** = καὶ αὐτὴν τὴν στιγμήν. **ἔοικεν ἐλασεῖοντι** = ὁμοιάζει πρὸς ἄνθρωπον ὅστις μέλλει νὰ ἐκστρατεύσῃ. **ἐπὶ τὴν Λυδίαν** = κατὰ τῆς Λυδίας. **ὡς ἄρχοι** = ὅπως ἀρχῆ. **Κροῖσος** εἶπε ὁ βασιλεὺς τῆς Λυδίας ὁ ὀνομαστός διὰ τὰ πλοῦτη του. **τὴν νοπτέον περιβεβλημένην ἢ ἔχουσαν**. **Σίρδεις** ἐκεῖναί εἰσι. **Σίρδεις** δὲ ἦσαν ἡ πρωτεύουσα τῆς Λυδίας. **βούλει ἀκούσωμεν**. πολλὰκις πρὸ τοῦ πρώτου προσώ-

που ἐνικοῦ ἢ πληθυντικοῦ προτάσσεται τὸ βούλει ἢ βούλεσθε. **πάνυ μὲν οὖν** = μάλιστα, βεβκιστάτα· δηλαδὴ βούλομαι ἀκοῦσαι.

§ 10.

Γάρ = ἐπειδὴ. **ὅσος**. αἰ ὅσος, **οἷος**, **ἡλικος** τίθενται ἐπὶ θαυμασμοῦ. **ὅσος χρυσός** = ὁπόσος πολὺς χρυσός. **ἄσημος χρυσός** = ὁ μὴ ἔχων σῆμα, σημεῖον, ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς νόμισμα ἔχον σημεῖον κεχαραγμένον. **ἡμῶν ἀντὶ ἐμοί**. τῶν ἀπάντων = ὄλων ἐν γένει. **ὧν οἶδα** ἀντὶ ἐκείνων οὓς οἶδα. (ἔλξις) = ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους γνωρίζω. **Κλέοβις καὶ Βίτων**. Ὁ Κλέοβις καὶ ὁ Βίτων ἦσαν ἀδελφοὶ υἱοὶ τῆς Κυδίππης ἱερείας τοῦ ναοῦ τῆς ἐν Ἄργει Ἡρας. Οὗτοι ζευχθέντες ὑπὸ τὴν ἀμαξάν μετέφερον τὴν μητέρα εἰς τὸ Ἡραῖον ναὸν τῆς Ἡρας ἀπέχοντα μίαν ὥραν περίπου ἀπὸ τοῦ Ἄργους. Πρὸς τιμὴν αὐτῶν ἐστήθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Κυζίκῳ ἀγαλμα (ἱστορία Ἄργους σελ. 28 ὑπὸ I. K. Κοφινιώτου). Ἐποιήθη δὲ πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα. (Ἑλλ. Ἀνθολ. τόμ. 3 σελ. 391 ἀρθ. 264).

*Οἶδε Βίτων Κλέοβις ἔ' ἐπὶ σώμασιν οἰκειοῖσι
ζεύγλαν ζευξάμενοι, μητέρα ἦν ἀγέτην
Ἡρας εἰς ἱερόν· λαοὶ δὲ μιν ἐξήλωσαν
εὐτεκνίας παίδων ἢ δὲ χαρεῖσα θεῶ
εὔξαιτο, παῖδε τυχεῖν τοῦ ἀρίστου δαίμονος αἴσης
οὐνεκ' ἐτίμησαν μητέρα σφειέραν.
αὐτῶ δ' εὐνηθέντε, λίπον βίον ἐν νεότητι
ὡς τόδ' ἄριστον ἔδον καὶ μακαριστότατον.*

τῆς Ἄργόθεν = τῆς ἐξ Ἄργους, τῆς καταγομένης ἐξ Ἄργους. **ὑποδύντες** δηλ. ὑπὸ τὸν ζυγόν ἐπὶ τῆς ἀπήνης = ἐπὶ τῆς ἀμάξης. ἄχρι μετὰ γεν. συντάσσεται. Ἐπρεπε νὰ εἴπη ἄχρι τοῦ ἱεροῦ ἀλλ' εὔρηται καὶ μετὰ αἰτιατ. μετὰ τῆς πρὸς. οὕτως ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα. **τέλλος**. Οὗτος ἐμακαρίζετο, διότι εἶχε παῖδας ἀγαθοὺς, τῶν ὁποίων εἶδε τέκνα, ζήσας δὲ εὐδαιμόνως καὶ πολεμῶν ἐν Ἐλευσίνι κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀπέθανε τυχῶν ἐνδόξου τιμῆς καὶ ταφῆς. **κάθαρμα** εἶνε τὸ ἀποσκουπίδι· τὸ ἀπορριπτό-

μενον ὡς ἄχρηστον· μεταφορικῶς ἐπὶ ἀνθρώπων λέγεται ὁ ρυπαρὸς καὶ ἀπόβλητος τὸν ὅποιον πάντες ἀποστρέφονται ὡς σκύβαλον τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. ἀκριβοῦς ἔλεγχος δηλ. ἐστί. οὐδέπω οἶδα=ἀκόμη ἕως τώρα δὲν ἤξεύρω. ὅτι=διότι. ἡμῶν ἀντὶ ἐμοῦ.

§ 11.

Τίνας ἐκείνους=τίνας εἰσὶν ἐκεῖνοι, οὓς ἐκπέμπει. **τῷ Πυθίῳ**. δηλ. Ἀπόλλωνι. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ Ἀπόλλων, διότι ἐφόνευσε Πύθωνα τὸν δράκοντα μέγαν ὄντα. Ἐν Δελφοῖς ὑπῆρχεν ἱερὸν Πυθίου Ἀπόλλωνος. **τῶν χρησμῶν** γεν. τῆς αἰτίας=ἕνεκα τῶν χρησμῶν. **ἀπολεῖται** ὑποκμ. ὁ Κροῖσος. Ὁ Κροῖσος ἔλαβε χρησμὸν τὸν ἐξῆς **Κροῖσος ἄλυν διαβάς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει**. Ὁ Κροῖσος πεισθεὶς εἰς τὸν χρησμὸν τοῦτον καὶ νομίζων ὅτι θὰ καταλύσῃ τὴν μεγάλην ἀρχὴν τῶν Περσῶν ἐξεστράτευσεν κατ' αὐτῶν καὶ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου κατέλυσε τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν μεγάλην οὖσαν. **ἐκτόπως** (ἐκ-τόπος) = ἐκτάκτως, ἀσυνήθως. **ἐκεῖνο γάρ**=ἐκεῖνο λοιπόν. **περιμάχητον**=περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται μάχη, ἀγών. **εἰ μὴ ἄρα**=ἐκτὸς αὐτὸ μόνον. **ὅσοι ἐπὶ θαυμασμοῦ**. **ὄβολόν**. Συνήθεια ἦτο νὰ θέτωσιν ὄβολόν εἰς τὸ στόμα τῶν ἀποθνησκόντων ὡς πορθμεῖον εἰς τὸν Χάρωνα, ὅπως διαπορθμεύσῃ αὐτοὺς εἰς τὸν ᾗδην. **οὐ πᾶν σπουδάζεται**=δὲν ἐκτιμᾶται πολὺ. **τούτον**=τὸν χρυσόν. **οἱ μεταλλεύοντες**=οἱ μεταλλευταί. **δεινὴν—τὴν ἀβελτηρίαν**. σύμπτυξις δύο προτάσεων, **ἡ ἀβελτηρία, ἣν λέγεις, δεινὴ τίς ἐστι**. **ἀβελτηρία**=εὐθήθεια, ἀνοησία. **ἔρωτα σύστοιχον ἀντικ. τοῦ ἐρώσει**.

§ 12.

Τὸν Πύθειον τὸν Ἀπόλλωνα δηλ. **Νῆ Δία** δηλ. ὁ Πύθειος **δεῖται τῶν πλίνθων τούτων**. **οἷε ἀποφανεῖν**=νομίζεις, ὅτι θὰ καταστήσῃς. **πῶς γὰρ οὐ**,=πῶς ὄχι.,=βεβαιότατα. **εἰ δεῖσει αὐτοὺς**=ἂν θὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη αὐτοῖς (οἱ θεοί). **μεταστέλλεσθαι**=νὰ στέλλωσι νὰ φέρωσι. **πρὸς αὐτῶν**=ὑπ' αὐ-

τῶν (ποιητ. κίτιον). **δηλαδὴ** = προφανῶς, βεβκίως. **ἦν ἐπίη** = ἂν ἐπέλθῃ, ἂν ἐκστρατεύσῃ. **εὐφήμει**. Ἐπὶ θυσίῶν καὶ ἱεροουργιῶν λέγεται τοῦτο. Ὡστε **εὐφήμει** = μὴ λέγε λόγους προσημαίνοντας κακόν τι, μὴ γένοιτο, ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ, νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ Θεός. **μὴ γένοιτο ταῦτα** = εἴθε νὰ μὴ γείνωσι ταῦτα (νὰ γίνῃ δηλ. ὁ χρυσὸς αἰχμαλωτός). **ἦντε-ἦντε**. Τίθενται οὗτοι οἱ σύνδεσμοι ὅταν ἐπὶ δύο ἢ πλειόνων διαζευγνυμένων ἐννοιῶν ἢ ἐκλογῇ ἀφίνηται ὅλως ἐλευθέρα καὶ ἀδιάφορος. Ἔσῃ **ἀνατεθεικῶς** περιφραστικῶς ἀντὶ **ἀναθήσεις. ἢ φωκεύσιν ἢ ληστῇ**. Τὸ ἀνάθημα δὲν θὰ εἶνε εἰς τὸν Θεὸν ἀλλὰ εἰς τοὺς Φωκεῖς ἢ... Κατὰ τὸν ἱερόν πόλεμον (356=346) ὁ ἀρχηγὸς Ὀνόμαρχος ἀφῆρεσε τὰ χρυσᾶ ἀναθήματα τοῦ Κροΐσου καὶ ἄλλα ἀφιερῶματα ἐκ τῶν νεῶν τῶν Δελφῶν.

§ 13.

Ὅ φέρει = δὲν φέρει, δὲν ἀνέχεται. **ὁ Λυδὸς** = ὁ Κροΐσος. δηλ: **ξένον** = παράξενον, παράδοξον. **τὸ παριστάμενον** = ὃ περ ἔχει ἐν τῷ νῶ, τὴν γνώμην του. ὁ Κροΐσος αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου (ἄλόντα) ἀνήχθη δέσμιος ἐπὶ τὴν πυράν. Τότε ἀναμνησθεὶς τοὺς λόγους τοῦ Σόλωνος ἀνεβόησεν ὡς Σόλων, Σόλων. **Κλωθῶ** ἢ Κλωθῶ, ἢ Λάχεσις καὶ Ἄτροπος ἦσαν αἱ τρεῖς Μοῖραι. **Μασσαγέτις** εἶνε ἡ βασίλισσα τῶν Μασσαγετῶν. Ὁ Κύρος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Λυδίας καὶ Βαβυλῶνος στρατεύσας κατὰ τῶν Μασσαγετῶν ἔθνος Σκυθικοῦ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν συνέλαβε καὶ ἐφόνευσε καὶ τὸν υἱὸν τῆς Τομύριδος βασίλισσας αὐτῶν. Αὕτη δὲ συλλέξασα στρατὸν νικᾷ καὶ φονεύει τὸν Κύρον καὶ τὴν κεφαλὴν κόψασα ἔθεσεν ἐντὸς ἀσκοῦ πλήρη αἵματος ἐπειποῦσα **κορέσθητι αἵματος ἀνθρωπέου, Κύρε** (Ἡρόδ. 1, 214). **Σκυθίς** — ἴδος εἶνε ἡ Τόμυρις ἢ βασίλισσα τῶν Μασσαγετῶν. **Νῆ Δία** = μάλιστα. **μυρία** = αἰτ. πτώσ. **μανεῖς ἀποθανεῖται** (Ἡρόδ. 3, 38). Ὁ Καμβύσης ὁ υἱὸς τοῦ Κύρου καθυποτάξας τὴν Αἴγυπτον ἐστράτευσε κατὰ τῆς Λιβύης ἀλλὰ τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἐξηφανίσθη ἐν τῇ ψάμμῳ· αὐτὸς δὲ ἐπιστρέψας διότι ἐξέλιπον τὰ ἐπιτήδεια καὶ τὰ ὑποζύγια, ἀπεκλήρωνεν ἕνα στρατιώτην ἐκ δεκάδος, τὸν ὅποιον ἔτρωγον οἱ ἄλλοι.

ἀποκτείνας Ἄπιν=φονεύσας τὸν Ἄπιν (Ἡρδ. 3,29). ὁ Καμ-
βύσης φονεύσας τὸν Ἄπιν μόνον ἱερὸν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων νομι-
ζόμενον ἐμάχη. **ὧ πολλοῦ γέλωτος**. Ἡ γεν. πολλάκις τίθεται
ἐπὶ ἀναβούσεως. **οὗτος=οὗτος μὲν** δηλ. ὁ Κροῖσος, **οὗτος**
δὲ δηλ. ὁ Κύρος.

§ 14.

Ὁ Χάρων καταγελάει καὶ τὸν Πολυκράτην.

Ἐφεστρίτης-ἴδος (ἐφέννυμι)=ὁ μχνδύας. Εἶδος ἐπανωφορίου,
τὸ ὅποιον ἐφόρου ἐντὸς τῆς οἰκίας κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας τοῦ
χειμῶνος. **ἐμπεπορημένος**=ἐνδεδυμένος· παρκκ. τοῦ ἐμπορ-
πῶ. **ὁ τὸ διάδημα** (φορῶν)=ὁ φορῶν τὸ στέμμα. **τὸν ἰχθῦν**
τὸν γνωστὸν ἐκεῖνον ἰχθῦν, ἐντὸς τῆς κοιλίας τοῦ ὁποῦ ὁ μάγειρος
ἀνευρῶν τὸν δακτύλιον παρέδωκεν εἰς τὸν τύραννον Πολυκράτην.
νήσω νῆσος νοεῖται ἢ Σάμος, τῆς ὁποίας τύραννος ἦτο ὁ Πολυκρά-
της. **ἀμφίρρυτος** (ἀμφι-ρέω)=πανταχόθεν περιβεβρομένη. (Ὀδύσ.
1,950). **εὐχεται**=καυχᾶται. **παρωδῶ** (παρωδός—παρά—ὠδή)
=μιμοῦμαι ὠδὴν τινα, ἔννοιαν ἢ στίχον ποιητοῦ. **Πολυκράτης**
οὗτος τύραννος ὢν τῶν Σαμίων εὐτυχέστατος ἐγένετο. Προσκληθεὶς
ὑπὸ τοῦ Ὀροῖτου Πέρσου σατραπῆος ἐφονεύθη. **ἐν ἀκαρεῖ τοῦ**
χρόνου εὐρηται καὶ ἄνευ τοῦ χρόνου. **ἀκαρῆς** (α-κείρω) λέγε-
ται ἐπὶ τῶν μικρῶν τριχῶν, αἱ ὅποια δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κοπῶσιν,=
βραχύς, μικρός. **ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου**=ἐντὸς βραχυτάτου χρό-
νου. **Κλωθῶ** ἦτο ἡ πρεσβυτέρα τῶν τριῶν Μοιρῶν. **καὶ αὐτοὺς**
=τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. **ὡς εἰδῶσιν**=ὅπως μάθωσι. **ἐν τοσοῦτο**
=κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον. **ἐπαιρέσθωσαν**=ἀς ὑψῶνται. **κι-
ταπεσοῦμενοι**=ἵνα καταπέσωσιν. **πορφυρῆς**=πορφυροῦν ἔν-
δυμα. **τιάρα**=κάλυμμα τῆς κεφαλῆς σύνηθες παρὰ τοῖς Πέρσαις.

§ 15.

Ὁ Ἑρμῆς ἐπιδεικνύει τοὺς πλείοντας, τοὺς πολεμιστάς,
τοὺς γεωργοὺς καὶ ἄλλους.

Καὶ τὰ μὲν τούτων ὧδε ἔξει=καὶ οὗτος μὲν (ὁ Πολυ-
κράτης καὶ ἄλλοι) τοιαύτην τύχην θὰ ἔχωσιν. **τοὺς προσαι-
τοῦντας**=τοὺς ἐπιτιοῦντας. **τοῖς σμήνεσι**=πρὸς τὰ κοπάδια

τῶν μελισσῶν. ἄγουσι καὶ φέρουσι = ληλατοῦσι, καταστρέφουσι. ἐκ τοῦ ἀφανοῦς = κρυφίως. κάτω = εἰς τὴν γῆν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κατωτέρω ὑπεράνω. συναναμείνεται αὐτοῖς = ἀναμιγνύεται με αὐτοὺς (τοὺς ἀνθρώπους). ὁ μὲν δηλ. φόβος. ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν = ὅτι θὰ συλλάβῃ, θὰ πιᾶσῃ αὐτάς (τὰς ἐλπίδας). Τάνταλος. οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Πλούτωνος, πατήρ τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Νιόβης, βασιλεὺς τοῦ Σιπύλου ἐν Φρυγίᾳ. οὗτος ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπάτο ὑπὸ τῶν θεῶν, ἔπειτα ὅμως ἐμισήθη, διότι θέλων νὰ δοκιμάσῃ, ἂν ἀπατῶνται, σφάζας τὸν υἱὸν Πέλοπα παρέθηκεν εἰς βρῶσιν. Διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ κατεδίκασαν νὰ ἴσταται αἰωνίως βεβυθισμένος ἐν τῷ ὕδατι καὶ νὰ καταφλέγηται ὑπὸ πείνης καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ φάγῃ τοὺς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του αἰωρουμένους καρπούς μήτε νὰ πίνη τὸ πρὸ αὐτοῦ ὕδωρ. (Ὁμ. Ὀδύσσεια, XI, 582). κάτω = εἰς τὸν ἕδην.

§ 16.

Ὁ Ἑρμῆς ἐπιδεικνύει τὰς Μοῖρας τὰς ἐπικλωθούσας ἄλλα εἰς ἄλλους ἀλλὰ καὶ ταῦτα γελοῖα νομίζει ὁ Χάρων.

Ἀτενίζω = παρκτηρῶ μετὰ προσοχῆς. ὁ ἄτρακτος = ἀδράχτι. τὰ πολλὰ = ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. τοῦτο μὲν — ἐκεῖνο δὲ δηλ. τοῦτο μὲν (τὸ νῆμα) ὁρῶ περιπεπλεγμένον ἐκεῖνω, ἐκεῖνο δὲ (τὸ νῆμα) ὁρῶ περιπεπλεγμένον ἄλλω. εἶμαρται = εἶνε εἶμαρμένον, προωρισμένον ὑπὸ τῆς Μοῖρας. ἀποροχθέντος τοῦ λίνου = διότι ἐρράγη, ἐκόπη ἢ κλωστή (τὸ νῆμα), τὴν ὁποίαν κλώθουσι αἱ Μοῖραι. τὸν ψόφον = τὸν κρότον. ἀψοφητὶ = ἄνευ κρότου. τοῦ πτώματος = τῆς πτώσεως, τοῦ πεσίματος.

§ 17.

Ὁ Ἑρμῆς καταγέλαστα θεωρεῖ ὅσα οἱ ἄνθρωποι νομίζουσιν εὐδαιμονίαν.

Αἱ ἄγαν σπουδαί = αἱ μεγάλα καὶ ὑπερβολικαὶ φροντίδες. καὶ τὸ οὔχεσθαι γενομένους ἀναρπάστους = καὶ τὸ νὰ γίνωνται ταχέως ἀναρπαστοὶ = καὶ τὸ νὰ ἀποθνήσκωσιν. αὐτοῦ δηλ. τοῦ θανάτου. πολλοὶ νοητέον τὸ εἰσεῖ. ἠπίαλοι — τύραν-

νοι ἐπεξήγ. τοῦ πολλοί. ἠπίαλοι=κακοήθεις πυρετοί. φθόαι=φθίσις. τούτων δηλ. ἠπίαλοι—τύρανοι. εἰσέρχεται αὐτούς=ἐπέρχεται εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν, ἐνθυμοῦνται, ἔχουσι κατὰ νοῦν. ἔστ' ἄν εὖ πράττωσιν=ἕως ὅτου εὐτυχῶσιν. τὸ ὄττοτοῖ—οἶμοι εἶνε ἐπιφωνήματα σχετλιαστικά. ἀπίασιν=θὰ ἀπέλθωσιν ἐκ τοῦ βίου, θὰ ἀποθάνωσιν. ἐξ ὀνείρατος=ἔπειτα ἀπὸ ὄνειρον. ἠνιῶντο παρκτ. τοῦ ἀνείομαι=λυποῦμαι. ἀγωγὴν=ἀπαγωγὴν αὐτῶν =ἀπὸ αὐτὰ (τὰ ἀγαθάτων). ἐπισπέρχων=ἐπιταχύνων, παρφορμῶν. ἡ μὲν=ἡ μὲν οἰκία. ἔξει τέλος=θὰ τελειώσῃ. αὐτῆς δηλ. τῆς οἰκίας. αὐτῷ δοτ. χαριστική. ἐπ' αὐτῷ ἀναγκ. αἴτιον τοῦ χαίρειν. τὸ αἴτιον νοητέον τὸ ἐστί. ὀλύμπια εἶνε ἡ ἑορτῆ τῶν ὀλυμπίων τελουμένη κατὰ τετραετίαν πρὸς τιμὴν τοῦ ὀλυμπίου Διός. τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον=ὅστις κομίζει ἔξω ἀπὸ τῆς οἰκίας τὸ παιδίον του (τὸν νεκρὸν τοῦ παιδίου του). κρόκη=νήμα. ἀφ' οἷας κρόκης=ἀπὸ ὁποίου λεπτοῦ νήματος. περὶ τῶν ὄρων=περὶ τῶν ὀρίων τῶν κτημάτων. ὑφ' ὧν εἶπον=ὑπὸ ἐκείνων οὓς εἶπον (ἔλξις).

§ 18—22.

Ὁ Χάρων οἰκτίρει καὶ τοὺς βασιλεῖς, ὧν ὁ βίος πλεῖστα τὰ ἀνιαρὰ ἔχει.

Καὶ πρὸς ἑμαυτὸν ἐννοῶ=καὶ μόνος μου σκέπτομαι, προσπαθῶ νὰ ἐννοήσω. παρὰ τὸν βίον=κατὰ τὸν βίον. ἔξω τοῦ ἀβεθαίου=πλὴν τοῦ ἀβεθαίου. εὐρήσει προσόντα αὐτοῖς=θὰ εὐρῆ ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς αὐτούς. φόβους—κολακείας ἐπεξήγ. τοῦ ἀνιαρά. τούτοις=μὲ ταῦτα, τὰ ἀνιαρὰ δηλ. ἅπαντες δηλ. οἱ βασιλεῖς. ξύνεισιν=συνυπάρχουσιν. ἐξ ἰσοτιμίας=ἐξ ἴσου. Τὰ πένθη δηλ. καὶ αἰ νόσοι καὶ τὰ πάθη ἐξουσιάζουσιν αὐτούς (τοὺς βασιλεῖς) ὡς καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. τὰ τούτων δηλ. τῶν βασιλέων. πονηρὰ νοητέον τὸ εἰσέ=ἀφοῦ οὗτοι (οἱ βασιλεῖς) ἔχουσι πονηρὰ=πλήρη πόνων, θλίψεων. καιρὸς νοητέον τὸ ἐστί. τὰ τῶν ἰδιωτῶν δηλ. τὰ πράγματα τῶν ἰδιωτῶν. Ἰδιώτης κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βασιλεύς. ὧτινε οἱ ἄνθρωποι=πρὸς τί μοι ἐφάνησαν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ὁμοιάζουσι. ὑπὸ κρουνῷ—καταράττοντι=ὑποκάτω ὕδατος καταπίπτοντος μετὰ κρό-

του. Τὸ **καταράττειν** ἀμεταβάτως ἐτέθη. **ἀπέσθησαν** ἀντὶ ἐνεστ. = ἀποσθένονται, ἐξαφανίζονται. **αἱ δὲ** = ἄλλαι δὲ **ἐξερράγησαν** ἀντὶ ἐνεστῶτος. = σπῶσι, διαλύονται. **ὠκύμορον** (ὠκύς=μόρος) = τυχυθάνατον. **ἅμα τῷ ξυστῆναι** = εὐθύς ὡς λαμβάνουσιν ὑπόστασιν. **φύλλοις**. Ὁ Ὅμηρος ἐξομοιοῖ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰ φύλλα τῶν δένδρων, τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν σκορπίζει ὁ ἄνεμος ἄλλα δὲ παράγονται (Ὅμ Ἰλ VI 146). **οἷη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν**. ὄντες ἐναντ. μετχ. = ἂν καὶ εἶνε. **τοιούτοι**, ὅμοιοι δηλ. πρὸς τὰ φύλλα τῶν δένδρων, βραχύβιοι καὶ ἐφήμεροι. **ἀρχῶν πέρι** κατ' ἀναστροφὴν ἀντὶ περὶ **ἀρχῶν**. **παρ' ἡμᾶς** = πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὸν Ἄδην. **ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμεν** = εἵμεθα εἰς ὑψηλὸν μέρος. **παμμέγεθες ἐπίρ** = με ὄλην μου τὴν δύναμιν. **τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα** = διατί καταγίνεσθε εἰς ταῦτα. **κάμνοντες** = κοπιᾶζοντες μετχ. κατηγ. **μεταβάλλειν** = νὰ μεταβάλλωσι, νὰ ἀλλάσωσι. **τοὺς δεσπότας** = κυρίους. **ἐξ ἐπηκόου** = ἀπὸ μέρος ὥστε νὰ μὲ ἀκούωσι. **ὡς — τὰ ὦτα** = ὥστε μὴδὲ διὰ τρυπάνου ἀκόμη νὰ δύνανται νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ ὦτα αὐτῶν. **ἔδρασε** μετὰ δύο ἀντικ. κατ' αἰτ. **οἷον τοὺς ἐταίρους** = ὁποῖον βεβαίως ἔπραξεν, ἔκαμεν. **Ὀδυσσεύς**. Μετὰ τὴν ἔλθωσιν τῆς Τροίας ὁ Ὀδυσσεὺς δεκαετίαν πλανηθεὶς ἔφθασεν εἰς Σειρήνας κατοικοῦσας πλησίον τῆς Σικελίας. Αὗται θαλάσσια θηρία οὔσαι ἦδον τόσον λιγυρῶς ὥστε οἱ πλείοντες ἐκεῖ ἐξ εὐχαριστήσεως ἐνέπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατεβιβρώσκοντο ὑπ' αὐτῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς φράζας τὰ ὦτα τῶν ἐταίρων αὐτοῦ διὰ κηροῦ καὶ ἑαυτὸν προσδέσας εἰς τὸ ἱκρίον τοῦ πλοίου διέταξε νὰ μὴ λύσωσιν αὐτόν. Τοιοῦτοτρόπως ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον (Ὀδύσσ. Μ. 165). **θεεῖ** = ἐκ τοῦ φόβου. **πλήν ἄλλὰ** = ἀλλ' ὅμως. **ὄξυ δεδορκότες** = καθαρῶς βλέποντες. **οἷά ἐστε** = ὁποῖα εἶνε. **ἐκείνοις** = εἰς ἐκείνους δηλ. οἱ ὁποῖοι καθαρῶς βλέπουσι τὰ πράγματα. **λέγειν** ἐπεξηγ. τοῦ **τοῦτο**. **ἀποστάντες** = ἀπαχωρισθέντες, ἀπομακρυνθέντες. **τῶν πολλῶν**. πολλοὶ ἐναυθὰ λέγονται οἱ μὴ βλέποντες καθαρῶς τὰ πράγματα. **δρασμὸν ἦδη — παρ' ὑμᾶς** = ὅτι σκέπτονται νὰ δραπετεύσωσιν ἀπὸ τὸν βίον καὶ νὰ ἔλθωσι πρὸς σέ. **παρ' ὑμᾶς** = πρὸς σᾶς τοὺς εἰς τὸν Ἄδην εὐρισκομένους.

§ 22.

Ὁ Χάρων καὶ τοὺς τύμβους καὶ τοὺς τάφους καὶ τὰ ἤρια καταγελαῖ ὡς μάταια ὄντα.

Μοι δοτ. προσωπικῆ. ἔση πεποιημένος περιφραστικῶς

ἀντὶ ποιήσῃ, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων θεάσασθαι. Εἶνε ἐπεξηγήσεις τοῦ ἐν εἰδέναι. ἀποθήκας—ἵνα. κατὰ πρόληψιν τὸ σωμάτων ἀντὶ τὰς ἀποθήκας ἵνα κατορύττουσι τὰ σώματα. ἀποθήκας=θήκας, (ἀποτίθημι) τάφους ἵνα εἶνε τοπικὸν=ὅπου. κατορύττουσι=σκεπάζουσι, καλύπτουσι, παραχώνουσι, ἐνταφιάζουσι. τὰ σώματα=τὰ πτώματα τῶν ἀποθησκόντων. τὸ ἤριον (ἔρα=γῆ)=λόφος, ὕψωμα γῆς, τάφος, τύμβος (τύφω) λέγεται ὁ τόπος ὅπου κείται ὁ νεκρός. ἐντεῦθεν τύμβος λέγεται τὸ μνημα, τὸ μνημεῖον, ὁ τάφος. τὰ χώματα=τὰ ὑψώματα ἐκ χώματος. στήλη εἶνε ἡ στήλη ἢ ἐπὶ τῶν τάφων τῶν νεκρῶν τεθειμένη τιμῆς ἕνεκα. τί=διατί στεφانوῦσι=στεφανῶνουςι, στολίζουσι μὲ ἄνθη. χρίουσι μύρω ἀλλαχοῦ δὲν μνημονεύεται αὕτη ἡ συνήθεια τοῦ χρίειν τοὺς τάφους διὰ μύρου. νήσαντες (νήσω, νέω)=ἐπισωρεύσαντες. πρὸ τῶν χωμάτων=πρὸ τῶν τύμβων. τὰ δεῖπνα=φαγητά. καίουσι. Συνήθεια ἦτο πλησίον τοῦ τάφου νὰ καίωσιν ἄνθη, μέλι, οἶνον, κρέατα καὶ ἄρτον, κατὰ δὲ τὸν μῆνα ἀνθεστηριῶνα ἐτέλουν κοινήν ἐορτὴν πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν στεφανώνοντες τοὺς τάφους, ἐπιχρίοντες διὰ μύρου καὶ ἐπὶ πυρᾶς καίοντες δεῖπνα πολυτελεῖ καὶ ἐντὸς λάκκων χύνοντες οἶνον καὶ μέλι. Ἐπίστευον δὲ ὅτι αἱ ψυχαὶ ἐδείπνουν τὴν κνίσσαν καὶ ἔπινον ἐκ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. μελίκρατον (μέλι—κεράνυμι) ἦτο κράμα τι μέλιτος καὶ γάλακτος, τὸ ὅποιον προσεφέρετο εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν καὶ εἰς τοὺς καταχθονίους θεούς. ὡς εἰκάσαι=καθὼς φαίνεται, κατὰ τὰ φαινόμενα, ὅσον δύναται τις νὰ συμπεράνη. Πολλάκις τὸ ἀπκρέματον τίθεται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ ὡς. τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἄδου=ποῖαν σχέσιν ἔχουσι ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἄδῃ, πρὸς τοὺς νεκρούς. ἐν Ἄδου ἢ ἐν τίθεται καὶ μετὰ γεν. κατ' ἔλλειψιν τῆς δοτικῆς οἴῳ, δόμω, ἱερῷ κτλ. οὕτως ἐν Ἄδου=ἐν τῷ δόμῳ τοῦ Ἄδου. πίνειν ἢ ἐσθίειν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νοουμένου πεπιστεύκασι. ἐκείνους ὑποκμ. τοῦ πίνειν ἢ ἐσθίειν=ὅτι ἐκεῖνοι ἀκόμη (ἔτι). ἐνῷ δηλ. εἶνε νεκροί. ξηρότατα. τὰ κρανία μετὰ θάνατον εἶνε ξηρότατα δηλ. δὲν αἰσθάνονται τι. κατάγοντι=ὅστις ὀδηγεῖς αὐτοὺς κάτω, εἰς τὸν Ἄδην. οὐκ ὀλίγα πράγματα ἔχων=ἔχων πολλὰς δυσκολίας, στενοχωρίας. πιόμενους κατηγ. τελ. μετοχῆ=ἵνα πίωσι (τὸ μελίκρατον). τῆς ἀνοίας γεν. τῆς αἰτίας=διὰ τὴν ἀνοησίαν σας. οὐκ εἰδότες αἰτιολ. μετοχ.=διότι δὲν γνωρίζετε. ἡλίκοις ὅροις=διὰ πόσον μεγάλων ὀρίων. κάτθαν'. οἱ στίχοι οὗτοι κατὰ παρωδίαν ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ὀμήρου (Ἰλ. IX, 319). ὁμῶς = ὡσαύτως, ὁμοίως. ἄτυμβος (α—τύμ-

δος) = ὁ μὴ τυχὼν τύμβου, ταφῆς, τάφου. **ἕος, ἕα, ἕον** ἀντὶ τοῦ εἰς μία, ἐν. **ἐν ἑῇ τιμῇ** = μετὰ τὴν αὐτὴν τιμὴν. **Ἴριος** ἦτο ἐπαίτης ἐν Ἰθάκῃ. **κρείων** = ἀρχων, βασιλεὺς. **Φερσίτης** ἦτο ὁ ἀσχημότερος τῶν Ἑλλήνων τῶν ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Τροίας, διότι ἦτο ἀλλοιθώρος, χωλὸς ἕτερον πόδα καὶ κυρτός. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο φιλόσοφος καὶ ἀκριτόμυθος ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύος (Ἰλ. Β. 212—271). **πάϊς** = παῖς. Παῖς τῆς Θέτιδος ἦτο ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ ὠραιότατος καὶ ἀνδρειότατος τῶν Ἑλλήνων. **ἤυκομος** = εὐκομος, ἔχουσα ὠραίαν κόμην. **νέκυς, υος** = νεκρός. **ἀμενηνός, ἦ, ὄν** = ἀδύνατος (α — μένος) ὁ στερούμενος ζωτικῆς δυνάμεως. Εἶνε ἐπίθ. τοῦτο χαρακτηριστικὸν τῶν φασμάτων. **τὸ κάρηνον** (κάρη) = κεφαλή. **ξήροϊ** = σκελετώδεις. **ἀσφοδελὸς λειμών** = λειμὼν κατὰφυτος ἀπὸ ἀσφιδέλου. Εἶνε τόπος ἐν Ἄδῃ ὅπου διαμένουσιν αἱ σκιὰι τῶν ἡρώων. **Ἀσφόμελος** εἶνε τὸ κοινῶς λεγόμενον **σφερδοῦκλι** εἶδος φυτοῦ.

§ 23—τέλους.

Καὶ τὰς παλαιὰς ὀνομαστὰς πόλεις καταδεικνύει ὡς οὐδὲν οὐσας.

Τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ = τὸν τάφον πλησίον τῆς θαλάσσης. **Σίγειον** παραλία πόλις τῆς Τροίας, ὅπου ἦτο ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλεύου. **τὸ Ροίτειον** ἀκρωτήριον τῆς Τροίας, ὅπου εἶχε ταφῆ ὁ Αἴας. **ἡ Νίνος**, ἥτις καὶ Νινευὴ λέγεται, ἦτο πόλις ἀρχαία καὶ ἐπίσημος τῆς Ἀσσυρίας κειμένη ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίνου ποταμοῦ εἰς τὴν Τίγριν. Ὀνομάσθη δὲ οὕτως, διότι ἐκτίσθη ὑπὸ Νίνου. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εὐρίσκειτο ὁ τάφος αὐτοῦ ὡς πύργος, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρον ἡ σύζυγος Σεμίραμις. **Σαρδανίπυλος** ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς ἀρχαίας ἐν Ἀσίᾳ δυναστείας τῶν Ἀσσυρίων. **Κλεωναὶ καὶ Μυκῆναι** ὀνομαστὰι πόλεις τῆς Ἀργολίδος. ὡς ἀντὶ ὅστε. **δέκα ὄλων ἐτῶν** γεν. τοῦ χρόνου = ἐπὶ δέκα ὀλόκληρα ἔτη. Γνωστὸν εἶγε ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπὶ δέκα ἔτη ἐπολιοῦκον τὴν Τροίαν. **νεωλκῶ** (νεωλγός = ναῦς ἔλκω) = σύρω τὰς ναῦς ἐξω εἰς τὴν ξηράν. **διεψύχω** = ξηραίνω τι διὰ τοῦ ἀέρος. **λοιπὸν νοητέον τὸ ἐστί.** ὥστε **λοιπὸν ἐστί** = ὑπολείπεται. **ἢ τὸν μέγαν περίβολον** δηλ. ἔχουσα. Ἡ Βαβυλὼν μεγίστη καὶ ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀσίας κειμένη ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ ἦτο πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίως χώρας. Αὕτη περιεβάλετο ὑπὸ τειχῶν ὀχυρῶν, τὰ ὅποια εἶχον 200 πῆχεων ὕψος καὶ 50 πλάτος, εἶχε δὲ καὶ χιλιάς πύλας 100. **ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ** σημ. τὸ ἀναγκαῖς αἴτιον. **καὶ τὸ παραδοξότατον** παρηθετικῶς ἐτέθη. **Ἴνα**

χος ποταμός (Πάνισα) χαρδρόδης μέγιστος τῶν ἐν Ἄργει. **πκῆ** σχετικιστικὸν ἐπιφώνημα εἰς δῆλωσιν θλίψεως, πόνου. **ἐπίνων** γεν. τῆς κίτις. **ἱρή** = ἱερά. **εὐρυάγεια** (εὐρύς = α. ο. γ. = ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, εὐρύχωρος. Τὸ **ἱρή** καὶ **εὐρυάγεια** ἐπίθ. ἀποδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου εἰς τὴν Τροίαν. **εὐκτίμενο η. ον** (εὐ = κτίζω) = κκλῶς ἐκτισμένος, εὐκτιστος.

§ 24.

ἡμιθνήτα = ἡμιθνή. Οἱ Σπαρτιαῖται καὶ οἱ Ἄργεῖοι π τῶν ὁρίων τῆς Κυνουρίας ἐμάχοντο ἐν Θυρέᾳ πεισμώνως καὶ ἀγρίως. Συνεφώνησαν δὲ ἕνα τρικλῶσι λογάδες ἐξ ἀμφοτέρων πολεμήσων. **νά** περιέληθ' ἡ χώρα εἰς τὴν κυριότητα ἐκείνων, αἵτινες ἤθελ νικήσει. Οὗτοι δὲ συνεπλάκησαν τόσον ἀγρίως ὥστε φονευθέντ ὄλων περιεσώθησαν τρεῖς μόνον, ἐκ μὲν τῶν Ἀργείων ὁ Ἀλκίνο καὶ ὁ Χρόμιος, ἐκ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὁ Ὀθρυάδας. Καὶ οἱ μ Ἀργεῖοι ἀπῆλθον εἰς Ἄργος ὅπως ἀναγγείλωσι τὴν νίκην, ὁ Ὀθρυάδας ἂν καὶ ἔφερε πολλὰ τραύματα ἔκειτο μεταξύ τῶν φ νευθέντων Λακεδαιμονίων μόνος περισωθῆς. Οὗτος σκυλεύσας τ νεκροὺς τῶν Ἀργείων καὶ στήσας τρόπαιον ἐπέγραψε διὰ τοῦ ἔκρ οντος αἵματος τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν **ἴκατ' Ἀργείων**, μὴ θέλι δὲ **νά** ἐπιζήση κῆτοκτόνησε. Ἐποιήθησαν εἰς ἀνάμνησιν τούτ πολλὰ ἐπιτύμβια, τῶν ὁποίων ἐν εἶνε τὸ ἐξῆς (ἱστορία Ἄργους ὑ Ἱ. Κοφινιώτου σελ. 246).

*Οἶδε τρικλῶσι, Σπάρτα παῖοί, τοῖς συναοῖθμοις
Ἰναχίδαις Θυρέαν ἀμφὶ μαχεσάμενοι,
αὐχένας οὐ στρέφαντες, ὅλα ποδὸς ἴχνια πρῶτιον
ἀροῦσαμεν, ταῦτα καὶ λίπομεν βιοτάν.
Ἄρσει δ' Ὀθρυάδαο φόνῳ κεκαλυμμένον ὄπλον
καρύσειε Θυρέα, Ζεῦ Λακεδαιμονίων.
Αἰ δέ τις Ἀργείων ἔφηνεν μόρον, ἧς ἀπ' Ἀδράστου.
Σπάρτα δ' οὐ τὸ θανεῖν, ἀλλὰ φυγεῖν θάνατος.*

ποδιαῖον τόπον = τόπον ἔχοντα μῆκος ποδός. **Αἰακός** οὗτ ἦτο κριτὴς τοῦ Ἄδου. **μετ' ὀλίγον** δηλ. χρόνον. **νεκροστολ** (νεκροστόλος — νεκρός — στέλλω) = φέρω τοὺς νεκροὺς εἰς τὸν Ἄδην. **ἀναγεγράφη** = θά ἀναγερῆς. **ὠνάμην** (ὠνήμη) = ὠφελήθη. **οἶ** ἐπὶ θυμωσμοῦ = ὅποια δηλ. ἐλευσινά. **περὶ Χάρωνος δὲ οὐδεὶ λόγος** νοητέον τὸ **ἐστὶ** = περὶ θανάτου οὐδεμία σκέψις, οὐδὲ σκέπτονται οἱ κακοδαίμονες ἄνθρωποι.

